

NUMMER 2
20e jaargang

JULI 2005 ➤ FARAH KARIMI IN DEBAT MET JOOST HERMAN ➤ RUG
EXPLOREERT ENERGIEMARKT ➤ MIDDELEEUWSE DORPSKERKEN IN EUROPA
➤ 10 JAAR TANDHEELKUNDE NIEUWE STIJL ➤ ANTILLIAANSE PREMIER YS
HEEFT HEIMWEE NAAR GRONINGEN ➤ KOKEN AAN DE VISMARKT

Magazine
voor alumni
en relaties

Broerstraat 5

RUG

Marketing Leadership Course

Een executive programma over marketing als business driver

Marketing is en blijft noodzakelijk om business te genereren. In de Marketing Leadership Course investeert u in de kwaliteit van uw leiderschap en uw organisatie om marketing effectiever als business driver te kunnen benutten.

Het executive programma:

- voor ervaren managers en directeuren die in hun organisatie eindverantwoordelijk zijn voor de marketingactiviteiten
- waarin leren met en van elkaar centraal staat
- opgebouwd uit 7 modules van 2 aaneengesloten dagen gespreid over een periode van 9 maanden
- van de makers van het executive programma Business Leadership Course
- start op donderdag 6 oktober 2005
- vindt grotendeels plaats centraal in Nederland, enkele modules in Groningen

Kerndocent: prof. dr. Peter Leeftang RM, hoogleraar Marktkunde & Marktonderzoek
Rijksuniversiteit Groningen

“Groei en winst zijn te belangrijk om aan de andere disciplines over te laten.”

mr. Frans Cornelis, Voorzitter College
Register Marketeers (NIMA)

Bel voor meer informatie drs. Renate Coumou, tel 050 – 316 22 46
www.marketingleadership.nl

Rijksuniversiteit Groningen
RuG

Academie voor Management
□ □ □ □

INHOUD

- ▶ 4 **Wat te doen met onze krijgsmacht?**
Politica Farah Karimi en wetenschapper Joost Herman twisten over de macht van de Tweede Kamer
- ▶ 7 **De cultuur ligt bij ons voor de deur**
Alumna filosofie werd verliefd op Toscane
- ▶ 8 **Van put naar pit**
Academische reflectie op de energiemarkt
- ▶ 12 **Speuren naar de kerk van toen**
Interieurs middeleeuwse dorpskerken vertellen één Europees verhaal
- ▶ 14 **Canadees Studiecentrum brug naar Europa**
Governor General van Canada bezoekt RUG
- ▶ 15 **Leestips van vertalers**
- ▶ 16 **De nieuwe tandarts is een samenwerker**
De heropgerichte opleiding Tandheelkunde bestaat tien jaar
- ▶ 18 **Heimwee naar Groningen**
Etienne Ys is als Antilliaanse premier een intellectuele verademing
- ▶ 22 **Het begon aan de Vismarkt**
Fascinatie uit studententijd leidde tot tweede kookboek
- ▶ 11 **Ain Wondre Stad**
René Paas, nieuwe voorzitter van het CNV
- ▶ 17 **WKB**
Column WKB Hofstee
- ▶ 20 **Nieuws van de alumniverenigingen**
- ▶ 24 **Life Long Learning**
Hoogleraar Peter Leeftang ontwikkelde met de AOG Marketing de Leadership Course
- ▶ 26 **Oraties, afscheidscolleges en hoogleraarportretten, Colofon**
- ▶ 28 **Alumni Achteraf**

REDACTIONEEL

Een goed alumnibeleid begint al bij de inschrijving als student. Een jonge, enthousiaste collega heeft dit motto overal op de afdeling opgehangen. En hij heeft gelijk: zodra iemand gaat studeren, moet de RUG haar best doen om alle faciliteiten voor een gedegen studie en een interessante studententijd aan te bieden. De 'tevreden student van vandaag' wordt dan vast de 'tevreden alumnus van morgen'.

Maar uiteraard is het kweken van een levenslange band tussen de alumni en de universiteit voor de meeste RUG-beleidsmakers en -uitvoerders een afgeleide. In de eerste plaats gaat het natuurlijk om de overdracht van kennis (en inzicht!). 'Kennis is macht,' was ooit een politieke leuze. Tegenwoordig is kennis vooral een onontbeerlijk goed om weldenkend op de been te blijven tegenover het mediageweld dat woedt in een moderne democratie.

Met het wijzen op het nut en de lol van studeren kan je dan ook niet vroeg genoeg beginnen, vindt de RUG. Zo organiseert zij de RUG-Kinderuniversiteit, een dag waarop zo'n duizend basisschoolleerlingen een heus college krijgen op een echte universiteit. Voor middelbare scholieren is er nog veel meer. In de College Carrousel krijgen 4VWO-ers alvast een globale indruk van twee universitaire studies naar keuze. Voor de echt ambitieuze middelbare scholieren is er de Scholieren Academie (een collegereeks) en de jaarlijkse kennisquiz 'RUG-Krakers'.

U als lezer van *Broerstraat 5* hopen wij onder de 'tevreden alumni van vandaag' te mogen scharen, die graag onze verhalen lezen over mensen tijdens en na hun studietijd in Groningen. Allen mede-alumni, die u wat te zeggen hebben, of het nu gaat om hun kennis, politieke mening of vakantietips. We wensen u veel leesplezier toe met dit zomernummer!

De redactie
redactieB5@bureau.rug.nl

Foto voorkant De Gasunie in Groningen

▶ FOTO ELMER SPAARGAREN

Wat te doen met onze krijgsmacht?

- Wie aan Nederland denkt, denkt behalve aan tulpen, klompen en molens ook aan vredesmissies. Maar hoe lang nog? De Nederlandse krijgsmacht specialiseerde zich begin jaren negentig in 'peace support operations'. Toen kwam Srebrenica en alles werd anders. RUG-hoofddocent internationale betrekkingen Joost Herman en Tweede-Kamerlid en alumna Farah Karimi over Nederland als vredeszaaier, de bereidheid om te knokken en het scheiden der machten.

Farah Karimi

Joost Herman

Nederland duikt op in Kosovo, in Ethiopië, in Eritrea, Macedonië en Afghanistan. Niet om te vechten, maar om vrede in de wereld te brengen. Want vrede, dat wil toch iedereen? Voordat 'onze jongens' gaan, onderzoekt de regering wat ze mogen doen en wat ze moeten laten. En of het wel veilig is, daar ver van huis. Maar laten die vragen zich wel beantwoorden? Als de regering denkt te weten wat ze doen moet, volgt opnieuw een moeilijke horde: toestemming van de Tweede Kamer. Ook die wil meepraten over het lot van de militairen, want zo hoort dat in een democratie, toch?

Het zijn niet de minste kwesties waarover RUG-docent Joost Herman en Kamerlid Farah Karimi zich op een maandagmiddag ergens in een vergaderzaaltje in de Tweede Kamer buigen. In hun werk hebben ze allebei te maken met vrede en veiligheid. Hij onderzoekt en beschouwt, zij debatteert en beslist. Over één ding zijn ze het eens: sinds het einde van de Koude Oorlog is Nederland zoekende: wat moeten we doen met onze krijgsmacht?

Hoera-stemming

'De politiek was begin negentiger jaren in een hoera-stemming. De Koude Oorlog was afgelopen, de Verenigde Naties konden eindelijk doen waarvoor ze waren opgericht en ook Nederland wilde een grote bijdrage leveren aan internationale vrede en veiligheid. We hebben onze intenties zelfs in de grondwet verankerd', zegt Herman, 'maar ze zijn inmiddels een soort val geworden waarin de politiek verstrikt is geraakt. Enerzijds hebben we dat hoge ideaal waarmee we te pas en te onpas te koop lopen in het buitenland. Anderzijds krijgt de politiek te maken met de risico's die aan deze vredesmissies verbonden zijn. We hebben een klap in het gezicht gehad in Srebrenica, er zijn doden gevallen in Kosovo en Irak. Dat zorgt juist weer voor terughoudendheid.' Karimi geeft toe dat er grote verschillen van mening bestaan over de vraag welke operaties de krijgsmacht moet uitvoeren, bestaan. Karimi: 'Zelf pleit ik voor een vredesleger. Nederland moet zich vooral richten op vredes-

opbouw na een conflict. Niet meedoen aan zo'n offensieve oorlog als Enduring Freedom dus, wel aan VN-vredesoperaties als ISAF in Afghanistan. Minister Kamp van defensie neigt echter – zonder dat daar ooit expliciet voor gekozen is – naar een offensieve aanpak en niet naar een vredesleger zoals Groen Links dat voorstaat. Hij koopt Joint Strike Fighters, pleit voor kruisraketten. Dat zijn wapensystemen die horen bij de eerste fase van een conflict; het hoge geweldsspectrum. Daarin zou Nederland zich niet moeten begeven.'

Referendum

Volgens Herman laat een conflict zich niet zo eenvoudig indelen in een geweldsspectrum, omdat de internationale samenleving wordt gekenmerkt door enorme chaos. En zelfs al zou dat wel zo zijn, dan moet Nederland zich volgens hem niet 'als sociaal werker opstellen, nadat de Verenigde Staten erop los hebben geslagen'. Dat is juist de taakverdeling die veel kwaad bloed zet in de wereld en bij het Nederlandse volk. 'Nederland moet zijn gezicht laten zien in alle fasen van een conflict, ook het gewapende, omdat de internationale rechtsorde behoefte heeft aan een sterke arm. Wij hebben ons aan die doelstelling gecommitteerd, dan moeten we daar ook naar handelen.'

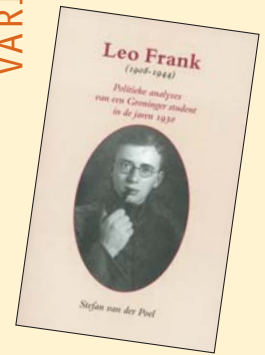
Over de doelstelling bestaat geen twijfel. Die nieuwe doelstelling van de krijgsmacht is begin jaren negentig verwoord in meerdere defensienota's. In 2000 werd hij zelfs vastgelegd in Grondwetsartikel 97. Daarin staat dat, vrij vertaald, Nederland de rechtsorde wil handhaven, zowel binnen als buiten de landsgrenzen. De ontwikkelingen van het afgelopen decennium kunnen deze doelstelling ondermijnen, vindt Herman. De Tweede Kamer heeft steeds meer greep gekregen op de besluitvorming rond het uitzenden van militairen. Dat begon met de invoering van een informatieplicht van de regering aan de Kamer na de moties Van Traa en Van Middelkoop in 1994. Een jaar later kreeg de Kamer inzicht in de criteria die de regering

hanteert bij uitzendingen door de opstelling van het zogenaamde Toetsingskader. De affaire Srebrenica, in diezelfde periode, zette de Kamer nog meer op scherp. Omdat gaandeweg de informatieplicht is uitgegroeid tot instemmingsrecht, krijgt de Kamer het meer en meer voor het zeggen bij de inzet van troepen voor vredesmissies. Herman vindt dat een zorgelijke ontwikkeling: 'De politiek moet een principiële keuze maken: wel of geen vredesmissies. Daarna moet ze de regering laten regeren en achteraf controleren. Anders kun je voor elke vredesmissie wel een referendum uitschrijven.'

Funeste discussies

Volgens de docent heeft de toenemende rol van het parlement grote consequenties voor de bereidheid om deel te nemen aan vredesmissies: 'Neem de enclave Srebrenica: één Nederlandse dode; Irak: twee doden. Meteen wordt dan gediscussieerd of zo'n missie nog wel doorgezet moet worden en of er nieuwe moeten komen; het draagvlak valt weg. Zulke discussies zijn funest voor de Nederlandse inzet bij internationale operaties. Hoe meer het debat in de openbaarheid wordt gevoerd, hoe minder de regering geneigd zal zijn om militairen te sturen.'

Karimi is een volstrekt andere mening toegedaan: 'Dat is democratie. Het is goed dat de Tweede Kamer uiteindelijk beslist of een vredesmissie wel of niet doorgaat. Daarmee deel je de verantwoordelijkheid met de regering voor het uitzenden van troepen.' Herman reageert: 'Dat is juist de makkie! Men heeft elkaar wederzijds nodig. De regering en het parlement dekken elkaar in voor als er iets mis zou gaan. Dat heeft niet veel met democratie te maken. Meer met de pijnlijke consequenties van het debacle in Srebrenica. De politiek dacht: we delen alle verantwoordelijkheid, dan heeft uiteindelijk niemand schuld. Een zeker schuldgevoel is echter functioneel. De ruimte daarvoor zou je kunnen terugkrijgen door de executieve en controlerende macht duidelijker te scheiden.'

Politieke vragen

Volgens Karimi is het gegroeide instemmingsrecht één van de laatste verworvenheden die Nederland op zal geven, ook al wordt er steeds meer nadruk gelegd op internationale besluitvorming, bijvoorbeeld met de op te richten EU Battlegroups en de NAVO Response Forces. 'Het probleem met deze instituties is dat ze sluipenderwijs ontstaan. We gaan nu met een werkgroep onderzoeken hoe de besluitvorming plaatsvindt op internationaal niveau. Ik wil eerst weten hoe de mensenrechten worden meegewogen, wat er wordt verstaan onder genocide. Deze politieke vragen moeten beantwoord zijn, voordat de Tweede Kamer haar macht uit handen geeft.'

De invloed die de Tweede Kamer nastreeft bij de EU Battlegroups heeft veel weg van de manier waarop ze te werk gaat bij de huidige besluitvorming in de NAVO en VN. Bang om bevoegdheden uit handen te geven, verplaatst ze haar 'beslismoment' steeds verder naar voren. Terecht, vindt Karimi: 'Als je akkoord gaat met een NAVO Responce Force in Afghanistan en de NAVO-raad neemt vervolgens alle beslissingen, dan heb je als Tweede Kamer niets meer te zeggen. De discussie moet vooraf plaatsvinden, vergelijkbaar met die over het justitieel en binnenlandse zakenbeleid van de EU. Zonder mandaat van de Kamer kan de minister niets doen.' Veel vredesmissies vinden plaats op verzoek van de VN. Die hebben geen tijd, zegt Herman,

om procedures van instemming af te wachten als ze bijvoorbeeld een 'rapid reaction force' naar Oost-Congo willen sturen; ook niet als de Tweede Kamer daar om vraagt. Bovendien wil de secretaris-generaal van de VN niet elke keer als een bedelaar langs de lidstaten gaan om troepen voor een missie los te krijgen. Zeker niet als het parlement daarna nog roet in het eten kan gooien. Nederland moet zich erbij neerleggen dat meer en meer beslissingen genomen worden op Europees niveau. 'Het is niet te verkopen dat we onze soevereiniteit wel weggeven op het gebied van eieren en boter, maar voor de krijgsmacht niet.'

Toekomst

Over de verdere toekomst zijn Herman en Karimi eensgezinder: Nederland zal op den duur zeggenschap moeten inleveren. Volgens Herman kan dat geen kwaad. De landen waar we mee samenwerken hebben tenslotte ook een democratie en zijn prima in staat een afweging te maken, ook al is dat misschien met andere procedures en argumenten dan de onze. Ondertussen blijft Karimi hopen. Ze hoopt dat er steeds minder militaire acties nodig zijn om onrecht te bestrijden. Haar geloof in de internationale rechtsorde blijft onverminderd groot: 'We moeten de onderliggende politieke problemen oplossen, niet de conflicten die daar het gevolg van zijn. De Tweede Kamer kan daarbij een belangrijke rol vervullen,' houdt Karimi vol.

Vlammende betogen van een joodse student

RUG-student rechten en wijsbegeerte Leo Frank was in de jaren dertig bekend door zijn vlamme betogen en polemische artikelen. Al in 1932 wees hij, in het studentenblad *Der Clercke Cronike*, op de gevaren van het opkomend fascisme en nationaal-socialisme. In 1944 werd Frank, jood en overtuigd socialist, na een verzetsactie gearresteerd en naar Auschwitz gedeporteerd. RUG-historicus Stefan van der Poel stelde een boekje samen met twaalf artikelen van Frank zelf, gecompleteerd met een biografisch artikel en beeldmateriaal.

Leo Frank (1908-1944), politieke analyses van een Groninger student in de jaren 1930
Bestellen kan door € 7,50 over te maken op bankrekeningnr. 60.90.55.828 van de RUG-Winkel o.v.v. 'publicatie Frank'.

► TEKST SANDER KOENEN

Dr. Joost Herman promoveerde in 1994 in Utrecht op een proefschrift over de bescherming van minderheden in Midden- en Oost-Europa. Sinds 1995 is hij universitair hoofddocent internationale betrekkingen aan de RUG en sinds 1999 'director of

studies' van het European Master programme on Humanitarian Action (NOHA). Herman richt zich in zijn onderzoek vooral op internationaal humanitair recht en zetelt in verschillende adviescommissies inzake internationale humanitaire actie.

Drs. Farahnaz Karimi is geboren in Iran en kwam als vluchteling via Duitsland in 1989 in Nederland. Ze studeerde van 1989 tot 1993 beleid en bestuur in internationale organisaties aan de RUG. Van 1994 tot 1998 was Karimi coördinator van Aisa, een project voor

de emancipatie en ondersteuning van zwarte, migranten- en vluchtelingenvrouwen. Sinds mei 1998 is ze Tweede Kamerlid voor GroenLinks, met in haar portefeuille onder andere Ontwikkelingssamenwerking, Europese Zaken en Defensie.

‘De cultuur ligt bij ons voor de deur’

Wat filosofiealumna Ineke Feitsma zou zijn geworden zonder die lift van die Duitser in zijn groene Opel? Lastige vraag. Nu werd ze verliefd op hem, wonen ze in Italië en ontvangen gasten in de idyllische grensstreek van Toscane en Umbrië. Fotograaf en alumnus Elmer Spaargaren kwam vorig jaar enthousiast terug van ‘Casa Faulle’ en maakte free lance journalist Ellis Ellenbroek nieuwsgierig.

Als ik uit het raam kijk, zie ik een prachtige zonsondergang, net boven het oud-Etruskische dorpje Cortona. Μόόόι.’ In Nederland is het een kille, druilerige juniavond. Waardoor je bij de telefonische mededeling van Ineke Feitsma (45) meteen je koffer wel wilt pakken en afreizen naar Toscane, waar Casa Faulle gerund wordt door Feitsma en haar man Heiner Schubert.

Toscane

Casa Faulle. Een slordige vijftienvijf jaar terug nog een ruïne van drie boerenwoningen, op de grens van Toscane en Umbrië. Vandaag de dag zijn de huizen gerestaureerd en herbergen vijf eenvoudige toeristen-appartementen. Feitsma en Schubert zwaaien er de scepter. Beneden in het dal verhuuren ze ook nog woningen, vertelt Feitsma. ‘En ik doe aan wat ze in het Italiaans “itinerari” noemen. Dat wil zeggen dat ik specialistische reizen voorbereid voor kleine touroperators.’ De wortels voor dit avontuurlijke bestaan liggen in 1984. Toen werd Feitsma verliefd op de twintig jaar oudere Duitser Heiner die het vervallen Casa Faulle had gekocht met het plan er iets van te maken. Feitsma was met twee vriendinnen op vakantie. In Zwitserland kregen ze van Schubert een lift richting Italië. ‘Ik zie nog die gifgroene Opel. Helemaal volgeladen, een gigantische kast op het dak gebonden. Wij pasten er amper bij.’

De heuvels in

‘Ik weet niet waar ik eerder verliefd op was, op de man of op zijn huizen.’ Toch duurde het nog haast tien jaar voor Feitsma naar Casa

Faulle verhuisde. ‘Ik moest mijn studie nog afmaken.’ Ze wilde economisch onafhankelijk zijn, vertelt ze, en was huiverig om zich in de onzekere onderneming die Casa Faulle toen nog was te storten. ‘In elk geval wilde ik nog een inhoudelijke basis leggen. Daarom heb ik toen nog een opleiding tot internationaal stafmedewerker in de non-profit-sector gevolgd.’ Begin jaren negentig zette Feitsma de stap wel. ‘Ik wilde met Heiner graag een gezin stichten. En inmiddels leek het me leuk energie te stoppen in Faulle. Ik zag duidelijk voor me hoe ik daar geld kon verdienen met talenten en vaardigheden die ik door studie en werk had opgedaan.’

Niet te duur, niet te druk, niet te toeristisch, zijn sleutelwoorden in Casa Faulle. Waar Ineke geregeld optreedt als cultuurgids en Heiner natuurroutes begeleidt. ‘Hij gaat met mensen de heuvels in. Wat we heel graag doen is wandelen op de sporen van Franciscus van Assisi. Dan kom je langs zulke mooie kloostertjes, vaak dieper in Umbrië.’ De persoonlijke touch is ook belangrijk. ‘Als mensen hier komen, spreek ik altijd onderaan de heuvel met ze af, bij het bruggetje. Dan rijd ik voor ze uit. Twee kilometer over het grindpad vijfhonderd meter naar omhoog.’

Bewoonde wereld

‘De kwaliteit van ons bestaan vind ik erg hoog. We hebben fantastisch mooie natuur om ons heen en de cultuur ligt bij ons voor de deur. Heerlijk.’ Maar, eerlijk is eerlijk, een beetje eenzaam is het ook. Vandaar dat het gezin tegenwoordig ’s winters afdaalt naar de meer bewoonde wereld, dichterbij de school van de twee zoons, bijvoorbeeld. Feitsma: ‘Soms is er het verlangen om terug te gaan, naar Nederland, Duitsland. Al willen we Casa Faulle altijd houden om in de zomer gasten te ontvangen. Voor ons is dat een ontzettende verrijking.’

Contact met Ineke Feitsma: tel. 00 39 (0)758 25026 of feitsma@technet.it
Website: <http://faulle.de/> en dan kiezen voor de Duitse versie

► TEKST ELLIS ELLENBROEK
► FOTO ELMER SPAARGAREN

‘De kopers van “nieuwe” en “tweedehands” auto’s verklaren elkaar voor gek, terwijl ze niet beseffen dat ze elkaar nodig hebben.’ *Arnout van der Borden, medische wetenschappen, 15 juni 2005*

Van put naar pit

De gasbel onder de provincie Groningen is een belangrijke economische factor voor Nederland. Energie ontwikkelt zich ook tot een speerpunt voor het Noorden. De RUG is daarom bezig het thema 'energie en duurzaamheid' uit te werken in onderwijs en onderzoek en werkt daarbij onder andere samen met de Gasunie.

'De liberalisering van de energiemarkt is een van de meest ingrijpende beleidsbeslissingen die de EU de afgelopen jaren heeft genomen. Maar de wetenschap heeft er nog nauwelijks op ingespeeld.' Catrinus Jepma, hoogleraar Energie en Duurzaamheid, komt met deze uitspraak na een uitvoerig betoog waarin hij heeft uitgelegd hoe de RUG wél wil inspelen op de veranderende energiemarkt. Behalve de liberalisering geven ook de vergroening van de energievoorziening, internationale energienetwerken en de Kyoto-afspraken over vermindering in de uitstoot van broeikasgassen veel dynamiek. Het Noorden – provincies, bedrijven en onderwijs- en researchinstellingen – speelt hierop in door de aanwezige kennis te bundelen. Bijvoorbeeld in de Noordelijke netwerkorganisatie Energy Valley, of in het Energy Delta Institute (EDI). Dat laatste is een samenwerkingsverband van RUG en Gasunie, vooral op het terrein van executive management-cursussen op energiegebied. Daar komt nu ook het Energy Delta Research Centre (EDReC) bij, met Jepma als wetenschappelijk directeur. De formele oprichting is nog niet rond, maar sinds 1 januari 2005 is EDReC in feite al actief.

Catrinus Jepma

FOTO STANTJE DE OLDE

Honderd fte

Het EDReC moet in eerste instantie het bestaande energie- en duurzaamheidsonderzoek van de RUG bundelen, versterken en uitbreiden. Jepma: 'Het gaat om ongeveer honderd fte, op verschillende terreinen. De belangrijkste spelers ervan zijn al een aantal keren bijeen gekomen, om eens kennis te maken en om gezamenlijke onderzoeksthema's te formuleren. De *spirit* was meteen al erg goed.' De RUG heeft nu vooral potentieel door de koppeling van de 'bèta'- met de 'alfa'- en 'gamma'-kant van het energieonderzoek. Dat gebeurt bijvoorbeeld al via het Centrum voor Energie en Milieukunde IVEM, dat onder meer onderzoek doet naar de acceptatie van milieuvriendelijke alternatieven, en via de economen/bedrijfskundigen die zich vooral bezighouden met de verbinding tussen energiemarkt en technologie. Jepma: 'Maar er is ook belangrijk bèta-onderzoek, bijvoorbeeld naar omzetting van biomassa in pyrolyse-olie, naar plastic zonnecellen en naar verbrandingstechnologie.' Het Centrum voor Isotopenonderzoek van de RUG heeft bovendien gevoelige meettechnieken ontwikkeld om de oorsprong van bijvoorbeeld broeikasgassen te achterhalen. En Groningse microbiologen zijn bezig met micro-organismen die waterstofgas produceren. 'Zo hebben we kennis in huis over de hele keten, van "put naar pit". Maar het gat in de markt voor de RUG ligt toch wel op het terrein van de energiemarkten, verduurzaming en monitoring.'

Master energiemanagement

Ook op onderwijsgebied komt er vernieuwing. Het EDI biedt al een 'Executive master' aan in energiemanagement. 'We willen nu ook een initiële master Energy management opzetten. Want met de liberalisering, de vergroening en de internationalisering van de energiemarkt is er grote behoefte aan managers met een opleiding die op de nieuwe energiemarkt is toegesneden. Nationaal en internationaal zijn er heel weinig van dat soort opleidingen.' De eerste aanvragen voor onderzoekssubsidies gaan binnenkort de deur uit: een project om pyrolyse-olie om te werken tot gas en een voorstel om de mogelijkheid van ondergrondse opslag van kooldioxide te onderzoeken. 'Bij dat eerste project zit ook een onderdeel marketing; want dat gas moet je natuurlijk kunnen verkopen. En bij de

opslag van kooldioxide spelen naast technische vragen, over lekkages en veiligheid, ook zaken mee als maatschappelijke acceptatie.' Jepma wil zo snel mogelijk een acquisitie-unit opzetten die het schrijven van projectvoorstellen kan stroomlijnen. 'Het is een vuistregel dat je twee ton moet investeren om een miljoen binnen te halen. En met een professionele acquisitie kun je snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen.'

Technologisch Topinstituut

Het eerste geld van het EDReC zal van het College van Bestuur van de RUG komen: dat wil twee miljoen euro investeren in het onderzoekscentrum. Voorwaarde is dat de faculteiten er een miljoen bijleggen – in natura of door het toewijzen van onderzoekers aan de EDReC-thema's – en dat er drie miljoen euro van elders wordt binnengehaald. Jepma is daar optimistisch over. 'Er is sinds begin 2005 al zo'n zes ton toegezegd.'

In de visie van Jepma telt het EDReC over vijf jaar zo'n twee- tot driehonderd onderzoekers. 'Al is het aantal medewerkers niet eens het allerbelangrijkste. Het gaat erom dat je een gezaghebbende en gerespecteerde rol speelt in de internationale energiewereld, en dat je mening wordt gevraagd in Den Haag en Brussel. We willen een toonaangevend internationaal centrum op energiegebied zijn.' Daarin past ook het streven om onderdeel uit te maken van een erkend Technologisch Topinstituut. De TTI's, bedacht door het ministerie van Economische Zaken, zijn samenwerkingsverbanden tussen industrie en universiteit die speerpunten van innovatie moeten zijn. Om te komen tot een TTI op energiegebied werkt de RUG samen met de transport- en handelskant van de Gasunie. 'En ook de Technische Universiteit Delft is een natuurlijke partner. Daar zijn ze juist sterk in terreinen als exploratie.'

Rusland

Verder is er vanuit EDReC al samenwerking in internationale netwerken, bijvoorbeeld met de Moskivische universiteiten Gubkin Russian State University of Oil and Gas en Moscow State University for International Relations (MGIMO). 'De contacten ontstonden overigens bijna drie jaar geleden, toen er een groot aardgascontract tussen Nederland en Rusland is getekend. Daarbij is toen afgesproken ook te komen tot kennisoverdracht en cultuuruitwisseling.' Behalve in de universitaire contacten resulteerde dit contact ook in bijvoorbeeld de Repintoonstelling enkele jaren geleden in het Groninger Museum.

In oktober wil het EDReC een visitekaartje afgeven door het houden van een grootschalig internationaal congres. Op deze 'Energy Convention Groningen 2005' zullen ondermeer de thema's aan de orde komen waarin de RUG sterk is. Zoals de invoering van de vrije energiemarkt in Europa en de overgang naar meer duurzame energiebronnen. 'Naar de mogelijke gevolgen van de vergroening en de vrije energiemarkten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Terwijl er hele belangrijke gevolgen zijn. Om maar wat te noemen: toen energievoorziening nog in handen van de geïntegreerde nutsbedrijven lag, was leveringszekerheid het belangrijkste criterium. In een vrije markt ligt dat anders, maar niemand weet hoe dat kan uitpakken.' Nadat de liberalisering jarenlang vooral een politieke kwestie is geweest, is het hoog tijd dat er academische reflectie komt over dit onderwerp. Jepma: 'Er zijn uit een eerdere Gasunie-gift drie nieuwe hoogleraren benoemd bij letteren, rechten en economie gericht op de energiewereld. Als hun onderzoek de komende jaren op gang komt, kan ook dat bijdragen aan de groeiende rol van de RUG en haar EDReC op het terrein van energiemanagement.'

www.edrec.nl
www.energyconvention.nl
www.energydelta.nl
www.energyvalley.nl

► TEKST RENÉ FRANSEN

Stelling: 'The more cheese the more holes, the more holes the less cheese.' (Anders Larsen, my father, on dairy science) Rasmus Larsen, *wiskunde en natuurwetenschappen*, 25 april 2005

RUG-alumnipas

Voor al onze oud-studenten en gepromoveerden is er een speciale RUG-alumnipas. Deze geeft toegang tot een aantrekkelijk servicepakket, met kortingen op diverse diensten van de RUG en andere instanties. Zoals sporten bij de ACLO, een postacademische cursus of een avondje genieten van het Noord-Nederlands Orkest. En, niet te vergeten 10% korting op artikelen in de RUG-winkel. Nieuw is de korting op de diensten van Meeùs, een landelijke dienstverlener (125 vestigingen) op het gebied van verzekeringen, hypotheke en makelaardij. De pas kost € 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen € 12,- per jaar!

Voor meer informatie

Bezoek onze website: www.rug.nl/alumni
 Bestel de brochure (met aanvraag-formulier):
 Tel. (050) 363 77 67 Fax (050) 363 75 98
 E-mail alumni@bureau.rug.nl

Wedstrijd populair-wetenschappelijk boek

Onder de titel 'Wie maakt wetenschap het mooist' organiseren de Universiteitsbibliotheek en de Wetenschapswinkels van de RUG een wedstrijd over populair-wetenschappelijke boeken. Welk boek slaagt er volgens u het beste in om wetenschap begrijpelijk te maken voor een groot publiek? U kunt niet alleen stemmen op het boek dat uw voorkeur heeft, maar ook voorspellen welk boek de meeste stemmen zal krijgen. Voor de winnaar is er een toepasselijke prijs. De wedstrijd mondt uit in een expositie in de UB van (een selectie van) de gekozen boeken. Tijdens de opening – voorlopige datum donderdagmiddag 15 september 2005 – vindt ook de prijsuitreiking plaats. Alle deelnemers worden hiervoor uitgenodigd. Informatie over deze wedstrijd en deelname-formulieren vindt u op www.rug.nl/bibliotheek/wiemaaktmooi en natuurlijk in de UB, de OB, boekwinkels, faculteiten en andere plaatsen in Groningen waar boekliefhebbers verwacht mogen worden.

Nadere informatie: Ulco Kooystra, UB, p.j.u.kooystra@ub.rug.nl,
 telefoon (050) 363 5024

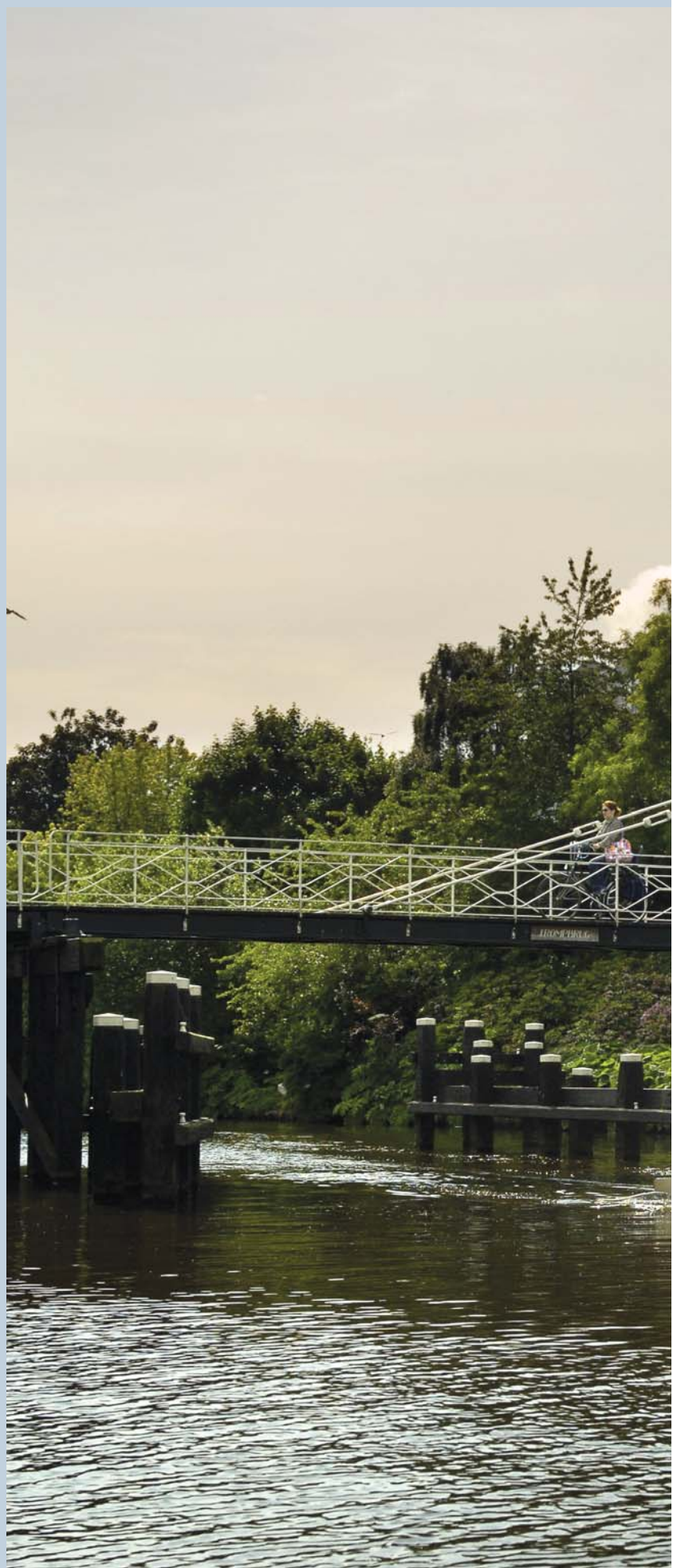

FOTO BESTUURSDIENST GRONINGEN

Ain Wondre Stad

René Paas (38)

► Nieuwe voorzitter CNV, voormalig wethouder van Groningen/studeerde rechten en bestuurswetenschappen tussen 1984 en 1991
► speciale plek: Trompbrug (met name eronder)

'Ik ben een roeier. Nog steeds. Als student was roeien zelfs een stijl van leven. Ik deed het drie, vier keer per week, plus twee keer circuittrainen bij de ACLO. Pas vorig jaar werd ik lid-af van studentenroeiclub Gyas. Nu ben ik lid van de Hunze, de burgervereniging.

De Gyas-Hunze is de eerste roeiwedstrijd van het seizoen. In februari. Soms gaat hij niet door vanwege vorst. Ik heb hem iets van twaalf keer geroeid. Een ingewikkeld parcours met vijf bruggen, onmogelijke plekken om in te halen. Bij de Trompbrug moet je nog het meest uit je doppen kijken. Als fietser is het al lastig de brug te nemen, met die valse paaltjes daar en die dikke bomen, als roeier is het nog erger. Roeien is geen kijksport, alleen wel tijdens de Gyas-Hunze. Boten die tegen elkaar of op de brug knallen. Gevloek, gedoe, krakende geluiden.

Zelf heb ik ook een paar keer genadeloos vastgezet onder de Trompbrug. Een keer verloor onze dubbeltwee een rigger. Kregen we bij Gyas ontzettend op onze donder.

Het slimste is om in de eerste heat van start te gaan. Dan kun je daarna lekker kijken. Met een biertje en een haring. Direct naast de brug heb je een café en een haringstal. De gemetselde rand onderaan de brug is het goedkoopste en mooiste podium van de stad.

Toen ik wethouder was is de Trompbrug gerestaureerd. Helemaal gestript en steen voor steen weer opgebouwd. Ik mocht de brug met een grote stoomhijskraan weer in haar oksels laten landen. Nu kunnen er weer vele Gyas-Hunzes onderdoor.'

► TEKST ELLIS ELLENBROEK

► FOTO MICHEL DE GROOT

Trompbrug

Speuren naar de kerk

De Groningse theologen Regnerus Steensma en Justin Kroesen bezoeken dorpskerken zoals een filatelist postzegels verzamelt. In april verscheen hun album, een lijvig standaardwerk van vierhonderd pagina's over de inrichting van de middeleeuwse Europese plattelandskerk.

Meer dan duizend kerken zien en de volgende nog altijd spannend vinden: het is niet iedereen gegeven. De Groningse theologen Regnerus Steensma en Justin Kroesen draaien hun handen er niet voor om. In vierhonderd pagina's presenteerden ze op 16 april 2005 in de Groningse Der Aa-kerk hun collectie foto's van middeleeuwse altaren, preekstoelen, doksalen, sacramentshuizen en triomfkruisen. Oogst van een avontuurlijk kerkenpad dat zeven jaar geleden begon toen Steensma nog universitair hoofd-docent was (nu gepensioneerd) en Kroesen student (nu universitair docent). De onderneming begon met een studiereis naar Romaanse beeldtaal op de doopvonten op het Zweedse eiland Gotland in de Oostzee. Van kerk naar kerk trekkend – Gotland telt er liefst 92 – viel het Steensma en Kroesen op hoeveel van het middeleeuwse interieur er bewaard gebleven was. Een plan ontstond: een speurtocht naar overblijfselen van de inrichting van de Europese dorpskerk.

Opgelapt

In de eeuwen voorafgaand aan de protestantse Reformatie kenden de Europese kerken een uniforme inrichting, legt Steensma uit. Elke kerk had een doopvont, een altaar voor de mis met een retabel of beeldwand erboven waarop religieuze voorstellingen afgebeeld stonden. Hetzelfde gold voor het sacramentshuis waar de hostie werd

bewaard en de piscina (waterbekken) in een zijmuur waar doorheen het gewijde water na de mis de kerk verliet. Hooguit was al dit liturgisch meubilair mooier uitgevoerd naar mate de welvaart van de streek dat toeliet. Maar het was altijd herkenbaar, benadrukt Steensma: 'Een Portugees die een Groningse kerk binnenwandelde, begreep volkomen en meteen wat hij zag.'

Naderhand hebben de calvinistische beeldenstorm en de katholieke toevoegingen in de daaropvolgende Contra-Reformatie ervoor gezorgd dat protestantse en katholieke kerken vooral van elkaar gingen verschillen. Maar restanten van die eerdere kerkelijke beeldcultuur zijn er nog volop. Met name op het platteland is nog veel bewaard gebleven. Een gegeven dat bovenal toegeschreven kan worden aan de conserverende werking van armoede, vindt Steensma. 'Er werd eerder opgelapt dan gesloopt en vervangen. Wat een zegen is voor de onderzoeker.'

Erntedankfest

Op zoek naar de fraaiste triomfkruisen (meestal houten kruis met Christusfiguur dat boven de scheiding van koor en schip hangt) en doksalen (scheidingswanden tussen koor en schip met niet zelden houtsnijwerk)

Kroesen en Steensma

doorkruiste het duo Europa van Zweden tot Portugal, van Wales tot Zuid-Tirol. Met medeneming van lampen van drieduizend watt en koffers met camera's om de vondsten ook fotografisch vast te leggen. Soms deden ze alleen voor een foto een kerk vaker aan, omdat het licht bij het eerste bezoek niet goed was. En in het Spaanse dorpje Anento werd het halve dorp gemobiliseerd om een kabel voor de lampen naar de kerk te leiden. Niet zelden moest een kerk tijdelijk 'verbouwd' worden om de voor het onderzoek interessante onderdelen goed op de foto te krijgen. In het Thüringse dorpje Bibra trommelde de dominee een batterij dorpsvrouwen op om

van toen

een net opgebouwde meterslange wal van aardappels, bloemkolen, appels, peren, tomaten en druiven van de koorgrens te verwijderen. Een donatie van honderd mark aan de kerkkas hielp deze verstoring van het plaatselijke Erntedankfest (in Nederland een 'dankdag' voor gewas en arbeid) te verzachten. Kroesen weet er nog één. In het Duitse plaatsje Nordhackstedt liet Steensma een psalmbord vallen met de keurig aangegeven liederen voor de trouwdienst die twee uur later zou beginnen. Na het maken van de foto's werden de cijfers en letters inderhaast in willekeurige volgorde teruggezet. 'Het lutherse liedboek is nogal rijk aan liederen over het zondige mensbestaan, het aardse tranendal en de droefheid des doods. Het zal een memorabele trouwdienst geweest zijn', blik hij terug.

Trotse koster

Lastiger was het nog om wantrouwende of ongeïnteresseerde koster om te praten en burgemeesters eerst te vinden om überhaupt een kerk binnen te kunnen komen. In Bretagne haalden ze een burgemeester van de tractor waarmee deze burgervader, de afspraak volkomen vergeten, net zijn land aan het bewerken was. Niet zelden ook bleef een pastoor bij het fotograferen meekijken over de schouders of raakte deze humeurig als bleek dat het beloofde kwartier uitdraaide op uren. Anderzijds werden zo ook harten gewonnen: menig koster zwol op van trots nu de eigen

dorpskerk wetenschappelijk gezien zo interessant bleek te zijn.

Al dit geduld en doorzettingsvermogen leverde behalve een tweetalig boek een grote collectie foto's op voor het Instituut voor Liturgiewetenschap. Plus een even toevallige als welkome vervolgpdracht: het inventariseren van het middeleeuwse interieur van alle kerken in Oost-Friesland. Een gevolg van een ontmoeting bij een Bretonse kerk met de directeur van de Ostfriesische Landschaft uit Aurich. Deze was verrast om tijdens zijn vakantie twee Groningers te treffen die meer wisten van de kerken in zijn eigen achterland dan hijzelf.

En dus doen de heren er zeker nog 132 kerken bij. Geeft niets, een nieuwe kerk blijft altijd spannend. Bovendien is ook Oost-Friesland betrekkelijk arm geweest sinds de zestiende eeuw en dus voor hun doeleinden een soort schatkamer. Ook was de beeldenstorm er aanzienlijk minder hevig. Wat nog een extra dimensie meebrengt voor de Groningers in deze theologen: deze nabije Duitse kerken geven een duidelijk idee hoe veel Groningse kerken eruitzagen in de tijd dat alle kerken nog op elkaar leken.

Boek

The interior of the Medieval Village Church | Het Middeleeuwse Dorpskerkinterieur | Justin Kroesen en Regnerus Steensma / Leuven, Parijs, Dudley (MA) / 2004 / 430 blz. / € 90,- / ISBN: 90 429 1540 4.

➤ TEKST JAN BLAAUW

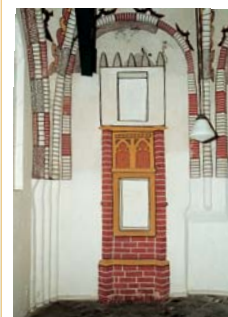
TOERISTISCHE TIPS

voor bescheiden spoorzoeken in Groningse kerken

FRANSUM

In circa 1530 werd deze preekstoel opgetrokken uit baksteen, het goedkoopst beschikbare bouw materiaal. Tijdens een verbouwing van het koor in deze dertiende-eeuwse kerk werd de preekstoel op de grens tussen koor en schip geplaatst.

GODLINZE

Alweer baksteen, ditmaal ingezet voor een sacramentsnis. Deze ruim vier meter hoge muurkast diende voor het bewaren van de heilige hostie. Werd begin zestiende eeuw gebouwd in de eveneens dertiende-eeuwse kerk.

KREWERD

Een stenen doksaal of koorscheiding. De kerk dateert uit 1280, het doksaal uit 1300, en het orgel uit 1531. Alleen hier en in het nabije Holwierde zijn in Groningse dorpskerken dergelijke scheidingen tussen koor en schip bewaard gebleven.

HOLWIERDE

Het andere doksaal dus, deze keer van hout, hier afgebeeld met een houten preekstoel uit de zeventiende eeuw. Vermoedelijk gebouwd in 1560, op grond van sterke gelijkenis met een herenbank uit dat jaar.

FOTO'S: STEENSMa EN KROESEN

Jaap Lintvelt

De Governor General van Canada, Adrienne Clarkson, bezoekt de RUG

Canadees Studiecentrum brug naar Europa

‘Hoe kun je Canada nu niet leuk vinden?’ Het enthousiasme van professor Jaap Lintvelt voor Canada en vooral voor het Franstalige deel Quebec, werkt inspirerend en aanstekelijk. Bij dit interview op zijn allerlaatste collegedag komt het de interviewer Koen van Groesen weer helder voor de geest hoe de colleges van Lintvelt hem er destijds toe deden besluiten een jaar in Montreal te studeren. Tot grote tevredenheid, overigens. Professor Lintvelt, een bijzondere man die vanuit zijn liefde voor de Canadese literatuur een hele studierichting uit de grond stampte. ‘Maar dat deed ik absoluut niet alleen,’ relateert Lintvelt.

Niettemin, met hetzelfde enthousiasme dat hij vandaag uitstraalt, wist hij in 1988 een groep mensen binnen de universiteit voor zich te winnen. Ieder vanuit hun eigen studierichting gaven ze op vrijwillige basis les bij de gloednieuwe specialisatie Canadian Studies. Zo konden de Groningse studenten kennis maken met de geschiedenis van de Canadese Inuit (Eskimo’s), het Canadese rechtssysteem en natuurlijk de Quebecois literatuur. Een unicum in Nederland, een studie die zich specifiek op Canada richt.

Ambities

In 1982 las hij het boek *Les Fous de Bassan* van de Quebecois schrijfster Anne Hébert en was helemaal verkocht. Hij vertaalde dit werk in het Nederlands en begon meer en meer boeken uit Quebec te lezen. ‘Geweldig hoe zo’n kleine Franstalige enclave vlakbij het grote Amerika zich zo in zijn literatuur kan onderscheiden,’ zegt Lintvelt als hij wijst op zijn overvolle boekenkast. Hij werkte al jaren bij de studierichting Frans en het was zijn eigen vrouw die hem het laatste zetje gaf. ‘Jij moet je vak gaan vernieuwen en je op Canadese literatuur gaan toeleg-

gen. Dat houdt je jong”, zei mijn vrouw. Ze had gelijk. Het was tijd voor een nieuwe uitdaging en vanaf dat moment heb ik gevochten om van mijn ambities een erkend programma te maken. En dat is gelukt. Dankzij mijn vrouw en de schrijfster Hébert werken er nu maar liefst vierentwintig mensen voor Canadian Studies’.

Op het moment bestaan er banden met maar liefst zeven Canadese universiteiten. Dat betekent dat er ieder jaar studenten vanuit Canada naar de RUG komen en Groningse studenten over heel Canada kunnen uitwaaieren. In totaal deden tot nu toe al vijfhonderd studenten aan de uitwisseling mee. Lintvelt: ‘Ik zou het liefst studenten willen plaatsen van coast to coast en in alle mogelijke studierichtingen. We zijn nu heel druk om een uitwisseling met bedrijfskunde op te zetten. Universiteiten internationaliseren en in Groningen hebben wij door onze American en Canadian studies een voorsprong. Daar moeten we gebruik van maken. We zijn al goed op weg, maar mijn opvolger zal ook nog flink aan de slag moeten.’

Governor General

Als een hoogtepunt in zijn carrière noemt professor Lintvelt het bezoek van de Governor General van Canada aan de RUG afgelopen mei. In de speech werd Nederland genoemd als de brug van Canada naar Europa. Er waren lovende woorden over het Canadese studiecentrum in Groningen. In de toespraak werden de Canadese oorlogsveteranen genoemd die Groningen bevrijdden. En natuurlijk de Nederlanders die naar Canada emigreerden. Als jongste groep werden daar de uitwisselingsstudenten aan toegevoegd. Lintvelt: ‘Je kunt deze drie groepen eigenlijk zien als de vaandeldrager van de Canadees-Nederlandse betrekkingen. De jonge garde van de uitwisseling houdt de band stevig en levendig. Daar mogen we best een beetje trots op zijn.’

► TEKST KOEN VAN GROESEN

► FOTO’S ELMER SPAARGAREN

Leestips van vertalers

Vakantie! Eindelijk de tijd om een mooi boek in één ruk uit te lezen. Broerstraat 5 vroeg leestips aan zeven RUG-alumni. Allen vertaler van literaire werken en sommigen inmiddels gerenommeerd.

JANNY MIDDELBEEK-OORTGIESEN / Zweedse taal- en letterkunde / 1985 / sinds 1997 hoofdzakelijk werkzaam als freelance literair vertaalster / vertaalde werk van verschillende Zweedse auteurs, onder wie Marianne Fredriksson (*Simon, De nachtwandelaar* en *Anna, Hanna en Johanna*) en Barbara Voors.

► **Tip** *Huis der nevelen* van Majgull Axelsson, door Middelbeek-Oortgiesen zelf vertaald.

‘Een prachtige psychologische roman met een spannende verhaallijn, die bovendien een aardig inkijkje geeft in de wereld van de diplomatie, kinderarbeid en ontwikkelingshulp in de Derde Wereld.’

HENRY KAMMER / Rechten en kandidaats Finoegriestiek / docent Finoegriestiek aan de RUG / vertaler van Hongaarse literatuur / vertaalde werk van vooraanstaande auteurs, onder wie György Konrád en Péter Nádas en Nobelprijswinnaar Imre Kertész / werkt momenteel aan een roman van Sándor Márai / heeft verscheidene onderscheidingen en literaire prijzen op zijn naam staan, waaronder de prestigieuze Nijhoff-prijs en de Hongaarse Déry-prijs. Vorig jaar ontving hij de Hongaarse onderscheiding Pro Cultura Hungarica.

► **Tip** de onlangs verschenen roman *Anna* van Dezső Kosztolányi.

‘Een van de mooiste boeken die ik ooit heb vertaald. Het is een roman over het Hongarije van na Eerste Wereldoorlog. Een bijzonder literair experiment en zeer goed geschreven.’

JYTTJE KRONIG / Scandinavische taal- en letterkunde, hoofdvak Deens / 1980 / vertaalde werk van een aantal auteurs uit verschillende Scandinavische landen, waaronder de roman *Bonsai* van de Deense schrijfster Kirsten Thorup en de bundel *Tussen zon en zuiden, tussen noord en nacht*, gedichten van de Zweedse Edith Södegran.

► **Tip** *Het Gelukkige Arabië* van Thorkild Hansen, door Kronig vertaald.

‘Een Deense documentaire roman uit 1962, die eerder dit jaar in de Nederlandse vertaling verscheen. Hansen beschrijft in dit spannende boek zeer evocatief de wetenschappelijk succesvolle, maar in menselijk opzicht tragische eerste Europese expeditie naar Jemen.’

LUCY PIJTTERSEN / Noorse taal- en letterkunde / 1988 / vertaalde romans van de Noorse schrijfster Bergljot Hobaek Haff en werkte onder meer mee aan een vertaling van het bekende boek *De wereld van Sofie* van Jostein Gaarder.

► **Tip** *De grote overstroming* van de Noor Jonny Halberg.

‘Een prachtig boek, over een gecompliceerde liefdesrelatie. En met een heel mooi samenspel van natuurkrachten en menselijk handelen.’

WILLEM MICHEL GROENEWEGEN / Engelse taal- en letterkunde / 1997 / zowel dichter als vertaler / vertaalde werk van Nederlandse dichters in het Engels, onder wie Arjen Duinker (*The Sublime Song of a Maybe*) en Dirk van Bastelaere (zojuist

verschenen bundel *The Last to Leave: Selected Poems*).

► **Tip** roman *Finding Myself* van de Engelse schrijver Toby Litt.

‘Het boek is een zeer geslaagde persiflage op Virginia Woolf’s bekende roman *To the Light-house*.’

WILLEM ADRIAAN (WIM) SCHERPENISSE / Duitse taal- en letterkunde, afstudeerrichting taalwetenschap / 1983 / werkt voor diverse Nederlandse uitgeverijen en vertaalt (Duits-Nederlands en Engels-Nederlands) zowel literatuur als non-fictie, waaronder *De stenen maagden* van Yvonne Vera.

► **Tip** *De bekende wereld* van Pulitzer Prize-winnaar Edward P. Jones.

‘Een schitterend geschreven boek. En over een onderbelicht onderwerp uit de Amerikaanse geschiedenis, namelijk dat er ook zwarten zijn geweest die slaven hielden.’

MARJA-LEENA HELLINGS / studeerde Finse taal- en letterkunde / 1983 / vertaalt, naast haar baan als universitair docent aan de RUG, literair werk, waaronder vier romans van de Finse schrijfster Leena Lander.

► **Tip** *Het bevel*, Leena Landers laatste roman, door Hellingss vertaald.

‘Nadat Lander in Duitsland de Aristeion-prijs had gewonnen, was ook in Nederland de belangstelling voor haar werk gewekt. *Het bevel* is een boek over de vier maanden durende burgeroorlog tussen de Roden en Witten in 1918, een heel teer punt in de Finse geschiedenis. Vooral de psychologische tekening van de hoofdfiguren maakt de roman zeer sterk.’

► TEKST JACOB MOERMAN

De nieuwe tandarts is een samenwerker

Hans Prakken is van voor, Marian Mulder van na de dag dat Tandheelkunde aan de RUG werd opgeheven. De een deed de oude studie, de ander de hernieuwde. Nu werken ze samen in een praktijk. Wie is een betere tandarts? En wat leren zij van elkaar?

Hans kan veel beter inschatten wat op lange termijn werkt en wat niet. Hij heeft meer ervaring. Soms zegt hij tegen mij: "Begin er maar niet aan." Vorige week hadden we het nog. Een tand waarvan ik dacht dat ik hem nog op kon bouwen. Hij zei: "Het gaat je vast lukken, maar dan gaat die tand nog maar hooguit drie jaar mee". Aldus de jonge tandarts Marian Mulder (26) over haar collega Hans Prakken (48). Tijdens het interview in Prakken's praktijk in hartje Emmen, waar Mulder sinds haar afstuderen vorig jaar werkt, praten we over de verschillen tussen henbeiden. Wat kan Mulder weer beter? Prakken: "Marian is beter in het opzoeken van dingen in het weten-

schappelijk circuit.' Prakken, die ook docent tandheelkunde aan de RUG is, merkt dat sowieso bij de jonge generatie: 'Als ik ze de ene week iets vertel, komen ze een week later met prima informatie. Dan denk ik: waar hálén ze het vandaan?'

Tandvlees

Maar wie van beiden de beste opleiding heeft gehad, daar doet het tweetal geen uitspraak over. Prakken, diplomatiek: 'Ik denk dat er geen kwaliteitsverschil is. Ik denk dat de opleiding in de loop der jaren is aangepast aan de maatschappelijke vraag.' Hij vervolgt: 'Ik heb een solistische opleiding gehad. Ik ben opgeleid met de gedachte dat ik in een solopraktijk aan het werk zou gaan. Samenwerken kwam niet aan de orde.' Hoe anders is dat vandaag de dag. In één en dezelfde praktijk heb je de tandarts die vult en trekt, de mondhygiënist die de kwaliteit van het tandvlees bewaakt en de gespecialiseerde assistente die poetsinstructies geeft. In Emmen is dat ook zo. Begon Prakken na zijn afstuderen in 1980 inderdaad zijn eenmanszaak, ondertussen werken er, naast Mulder, nog twee parttime collega's, een mondhygiënist en drie preventie-assistenten. Patiënten worden het ene half jaar gezien door de tandarts, het andere half jaar zitten ze bij de mondhygiënist in de stoel. Marian Mulder weet niet beter: 'Ik heb in mijn studie al vanaf het derde jaar telkens met een vaste mondhygiënist gewerkt. "Samenwerken is hartstikke leuk," vindt ze. 'Je kunt overleggen met elkaar. Iedere tandarts heeft ook weer zijn eigen visie.' 'In je eentje kom je er niet meer uit,' valt Prakken bij. De mondzorg is gewoon een te groot en te breed terrein geworden. Allerlei specialismes hebben zich ontwikkeld. Ook Prakken en Mulder hebben zo hun favoriete gebieden. Prakken: 'Ik vind prothetiek erg leuk. De kunstgebitten. En weet je waarom dat leuk is? Een kunstgebit betekent heel veel voor iemand. Je maakt in één keer alles nieuw.' Mulder: 'Ik vind de esthetische tandheelkunde het leukst. Het mooi maken. Bleken, maar ook facings leggen, lagen van composiet over de tanden als ze lelijk zijn.'

Derde spreekkamer

Hans Prakken beaamt dat de kunst van het samenwerken niet iedereen gegeven is: 'Je moet het kunnen, het stelt hoge eisen.' Zelf had hij behoorlijk wat twijfels, toen hij eind jaren tachtig zijn praktijk uitbreidde met een tweede spreekkamer. 'Ik ben toen een avond uit eten geweest met een van mijn persoonlijk adviseurs, om het

'Iedere tandarts heeft zijn eigen visie'

over mijn angst te hebben. Ik dacht dat ik het niet zou kunnen, samenwerken. Aan het eind van de avond zei mijn adviseur – ik zal het nooit vergeten: “Jij hebt helemaal geen probleem. Je bent er al zo mee bezig geweest en hebt er al zo over nagedacht dat je alle moeilijkheden in feite al hebt opgelost”. Wat voor beren zag hij dan op de weg? ‘Een tweede tandarts aan het werk met mijn patiënt. Zou dat wel goed gaan? Ik was bang dat ik om het uur die spreekkamer in zou hollen om te zien waar mijn collega mee bezig was. Maar dat deed ik dus niet. Als ik een instrumentje nodig had uit die andere kamer, liet ik het bewust door een assistente ophalen. Ik ging zelf niet.’

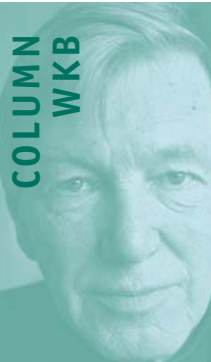
Binnenkort komt er in Prakken praktijk een derde spreekkamer bij. ‘Dat ik hier nu met zo’n team zit, had ik nooit kunnen bevroeden. Dat mijn ondernemerschap zo ver zou doorgaan.’ In zo’n samenwerkingsverband moet er wel een baas zijn, de bedrijfsleider, vindt Prakken. In Emmen, waar de praktijk ook zijn naam draagt, is hij dat zelf. ‘Een poortwachter is onmisbaar, een soort coach die het overzicht houdt en de zaak aan elkaar smeedt. Alleen dan kun je voor je patiënten meer zijn dan een optelsom van de delen.’ In de huidige, vernieuwde opleiding zou meer aandacht voor het aanleren van leidinggevende kwaliteiten mogen zijn, vindt Prakken. ‘Misschien met keuzeprojecten. Want niet elke tandarts wil het, coach zijn.’

► TEKST ELLIS ELLENBROEK

Tweede lustrum

In 1991 was het afgelopen. Landelijke bezuinigingen maakten dat de universiteit van Groningen de opleiding tot tandarts moest sluiten, net als de universiteit van Utrecht de hare. In Groningen kwam daarmee een eind aan een traditie van 44 jaar. Gek genoeg was vrijwel meteen duidelijk dat er binnen een paar jaar weer opleidingsplaatsen zouden moeten bij komen. Groningen en Utrecht streden om de eer. Groningen won en opende in 1995 een hernieuwde mondzorgopleiding. Troef van Groningen: een samenwerking tussen universiteit en hbo.

De nieuwe tandartsen die door de RUG zouden worden opgeleid – niet binnen een zelfstandige faculteit, maar binnen de medische faculteit dit keer – zouden al tijdens hun studie nauw samenwerken met studenten mondhygiëne, een nieuwe opleiding aan de Hanzehogeschool. De opleiding tot tandarts-assistent van het Noorderpoortcollege werd ook in de samenwerking betrokken. Dit zogenaamde teamconcept won in 1998 de Hoger Onderwijsprijs. In juni werd gevierd dat deze tandheelkunde-nieuwe-stijl al weer tien jaar in de lucht is.

KINDERUNIVERSITEIT

Als je denkt dat je vroeger dingen nog niet begreep, dan is dat louter een bewijs van je eigen aftakeling. Die stelling komt niet uit een psychologieboek, maar uit het brein van een 7-jarige; haar merknaam is TEL[®]. Ze was Alice in Wonderland aan het lezen, en haar moeder vroeg of ze wel snapte wat ze las; want, zei moeder meelevend, ze dacht nu dat zijzelf op die leeftijd niet alles had begrepen. Daarop volgde dus TEL[®]'s terechtwijzing: voor je het weet ben je te oud om te snappen dat je het toen best begreep. Moeders medeleven was dus ook nog een keer neerbuigend en aanmatigend. (Die woorden verzint TEL[®] nog niet, hoewel, je hoeft ze maar één keer te gebruiken. TEL[®] theoretiseert trouwens aan de lopende band, bijvoorbeeld op de achterbank van de auto. Daar had ze al veel eerder de dominotheorie van de stress geformuleerd: mijn moeder komt gestresst thuis, dus raakt mijn vader gefrustreerd, dus wordt mijn zusje onuitstaanbaar; en ja, dan houd ik het ook niet meer). Zoals feministen theoretiseren vanuit vrouwelijk gezichtspunt, doet TEL[®] dat vanuit het perspectief van het kind. Haar theorieën zijn dan ook doorgaans kinderemancipatorisch van aard.

En ze zetten je nogal aan het denken. Als ik iets tegenkom wat ik tientallen jaren geleden heb geschreven, ben ik als regel blij verrast, zo van 'ik wist niet dat ik dat in me had'. Retrospectieve zelfonderschatting dus; de verborgen agenda is arrogantie tegenover mezelf van toen. Wie heeft er het lef toe te geven dat hij vroeger iets begreep waarvan hij nu niet meer begrijpt dat hij dat toen begreep? Sterker, welke volwassene bedenkt zoiets? De stelling van TEL[®] bewijst zichzelf. Na het feminisme, wordt het hoog tijd voor infantisme in de wetenschap. De universitaire studie kan het best op ongeveer vierjarige leeftijd beginnen. Docenten moeten hun werk doen in het helder besef dat ze zelf ruimschoots over the hill zijn (dat inzicht was natuurlijk toch al een functie-eis). Kinderuniversiteit: universiteit voor kinderen? Vergeet dat maar. Door kinderen, zul je bedoelen.

w.k.b.hofstee.gr

Antilliaanse premier Etienne Ys

Heimwee naar Groningen

De haven van Willemstad

‘Groningen, heb ik voor altijd in mijn hart gesloten,’ zegt premier Etienne Ys van de Nederlandse Antillen. Hij is op bezoek in Nederland en de journalisten zoemen om hem heen. De kranten koppen dat Ys de Nederlandse staat wil aanklagen vanwege de discriminatie van Antilliaanse jongeren. ‘Ik heb eigenlijk helemaal geen tijd voor nog een interview, maar voor jullie maak ik uitzondering. Altijd als ik over Groningen praat, krijg ik heimwee. Het doet me denken aan een tijd dat Nederland nog sociaal en gastvrij was. Dat is nu wel anders.’

Sinds een jaar is Etienne Ys premier van de Antillen. Hij geldt als een intellectuele verademing na het turbulente jaar met Mirna Godett aan het roer in Willemstad. Ys (43) begon in 1980 aan een studie rechten aan de RUG. ‘Ik had een neef in Groningen en die overtuigde me om daar te gaan studeren. En ik heb er nooit spijt van gehad,’ aldus de Antilliaanse premier. Hij deed naast zijn studie veel aan sport waaronder honkbal, volleybal en basketbal. Ys: ‘Maar natuurlijk was er ook tijd voor een biertje aan de Grote Markt. Café de Troubadour, bestaat dat nog? Ja? Dat was mijn stamkroeg. In de zomer leven de Groningers vooral buiten en dan lijkt het wel een beetje op de Antillen. Ik voelde me er meteen thuis.’

Snelle student

Ys was een ijverige student. Binnen vijf jaar rondde hij zijn studie fiscaal recht af en dat ook nog eens met mooie cijfers. Volgens de premier was dat een redelijk unicum in die tijd. Studenten konden gemakkelijk enkele jaren langer over de studie doen en dat deden ze dan ook. ‘Zo zie je maar weer dat het een vooroordeel is dat Antillianen lui zijn,’ zegt de premier lachend. Naast studie en sport

ontwikkelt Ys ook een interesse in politiek. Hij werd lid van Bringamosa, de Antilliaanse vereniging in Groningen. ‘Hier merkte ik dat ik wel een talent voor politiek had. Ik heb veel geleerd en de kennis meegenomen naar de Antillen. Ook heb ik erg veel gehad aan mijn studie fiscaal recht, die toch redelijk breed is. Je zou eigenlijk kunnen zeggen dat ik zonder mijn tijd in Groningen nooit premier van de Antillen zou kunnen zijn geworden.’

Nederland gefaald

In deze functie is Ys nu in Nederland om te protesteren tegen de voorgenomen toelatings- en terugkeerregeling voor Antillianen. Jongeren die binnen drie maanden geen baan hebben of opleiding volgen, worden teruggestuurd naar de Antillen. De maatregelen zijn bedoeld om overlast van criminele jongeren in Nederland tegen te gaan. De Antilliaanse regering vindt de toelatingseis discriminerend omdat de Antillianen Nederlandse staatsburgers zijn. De plannen zijn volgens hem dan ook juridisch onhaalbaar. Ys wil minister Rita Verdonk van Vreemdelingenzaken en minister-president Jan-Peter Balkenende overtuigen van zijn gelijk. Als dat niet lukt dreigt hij naar de rechter te

‘Wij maken al 166 jaar langer deel uit van Nederland dan Limburg’

stappen. Ook wil hij de voorstellen voorleggen aan internationale instanties, zoals een mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties.

Ys legt de schuld voor het ontsporen van Antillianen in Nederland bij Den Haag. ‘De problemen liggen vooral bij de tweede generatie, jongeren dus die in Nederland zijn geboren. Van de groep Antillianen in Nederland van 12 tot 17 jaar is zestig procent niet op de Antillen geboren. Dan zeg ik: Nederland heeft het niet goed gedaan. Het heeft gefaald, ook met de opvang van de andere groepen probleemjongeren.’

Studentenuitwisselingen

In ons interview neemt de Antilliaanse premier geen blad voor de mond als het gaat om de plannen van de Nederlandse regering. ‘De nieuwe regeling doet me denken aan het apartheidsregime in Zuid-Afrika. Daar dachten ze ook in twee soorten mensen’. Jonge Antillianen, burgers van het Koninkrijk der Nederlanden, zijn toch het slachtoffer van discriminatie als ze na drie maanden worden teruggestuurd als ze geen uitzicht hebben op werk of scholing? Of ziet Ys dat verkeerd? ‘Nederland is veranderd en de laatste jaren enorm veel rechtser geworden. Bijvoorbeeld door mensen als Geert Wilders die alles mogen roepen. Nederland is niet meer zo tolerant en open als het Groningen van de tachtiger jaren. Was het maar zo. Het Groningen van die tijd is voor mij het ideale Nederland’. Ys onderging zijn tijd als student in Groningen als een warme douche. Hij vindt dat de uitwisseling van studenten enorm belangrijk is voor zowel de Antillen als voor Nederland. Zo lopen veel Nederlandse artsen hun co-schappen op Curaçao en leren zo op een andere manier te werken. Voor de Antilliaanse studenten is een periode in Nederland vaak de brug tot de rest van de wereld. Ys: ‘Een enkeling wordt met behulp van de Nederlandse ervaringen zelfs premier’. Hij benadrukt dat we begrip voor elkaar moeten blijven houden en dat studentenuitwisselingen daar de sleutel voor zijn. ‘We zijn allemaal Nederlanders en als we dat maar beseffen dan kunnen we veel ellende voorkomen. Je moet niet vergeten dat wij al 166 jaar langer deel van Nederland uitmaken dan Limburg.’

FC Groningen

‘Ach ja, Groningen is nostalgie, maar niets blijft zoals het was,’ zucht de premier. Toen hij in het midden van de jaren negentig terug in Groningen kwam, zag hij al dat ‘zijn’ stad was veranderd. Het was qua bouw een modernere stad geworden en veel van zijn vrienden

Premier Etienne Ys van de Nederlandse Antillen

waren vertrokken. Toch voelde hij zich er meteen weer thuis en liep uit pure nostalgie nog even het Academiegebouw binnen. Hij kon zelfs nog een wedstrijd van zijn geliefde FC Groningen meepikken.

‘Ik ben geloof ik de enige FC Groningen-fan op de Antillen.’ Ys vertelt over de gebroeders Ronald en Erwin Koeman, die in zijn tijd echte sensaties waren. Hij volgt de FC nog steeds en vindt het ook prettig dat de club het dit jaar weer zo goed doet. Premier Ys: ‘Misschien moet ik FC Groningen eens uitnodigen voor een trainingskamp op de Antillen. Dan kan ik een stukje van Groningen naar onze eilanden halen. Dat lijkt me echt perfect. Een mooi bedankje voor de stad die me zo veel heeft gegeven.’

► TEKST KOEN VAN GROESEN

► FOTO'S ANTILLENHUIS DEN HAAG

Nieuws van de Alumniverenigingen

ALURALICA

www.rug.nl/let/onderwijs/talenenculturen/finoegrischetalenculturen

ANTONIUS DEUSING

► 5 november 2005, Alumnidag
www.rug.nl/umcg/informatievoor/alumni

AVOG

www.rug.nl/pedok/informatievoor/alumni

AXON

www.axonline.nl

CLIO

www.clio-international.nl

COLUMN1

www.columni.nl

GAN

www.ppsw.rug.nl/~andra

GRONINGER SOCIOLOGEN

www.groningersociologen.nl

LL.M. PROGRAMMES

www.rug.nl/law/informationFor/foreign

MEANDER

<http://hagen.let.rug.nl/~meander>

NOHA ALUMNI ASSOCIATION

www.noha-students.org

ROMANESQUE

www.romanesque.nl

SGCA

► 7 oktober 2005, themamiddag
secretariaat_sgca@yahoo.com

VERAF

► 6 oktober 2005, Najaarsdiner
► 7 oktober 2005, Economen Congres Groningen
www.VERAF.nl

Met de zomer in zicht houden ook veel alumniverenigingen even vakantie. Toch is er veel nieuws te melden. Op deze pagina's vindt u een selectie. Wilt u meer weten over de alumniactiviteiten van uw studierichting, bezoek dan eens de website www.rug.nl/alumni en kijk onder het kopje **verenigingen**.

Alumniactiviteiten voor IO/IB-ers

CLIO heeft sinds kort een alumnicommissie. Daarmee blaast de studievereniging van Internationale Organisaties en Internationale Betrekkingen (IO/IB) het contact met oud-studenten nieuw leven in. Met succes, want er zijn al veel aanmeldingen. Afgelopen mei was de eerste borrel in Den Haag, die zeker een vervolg krijgt. Daarnaast is er een CLIO Nieuwsbrief met bijdragen van alumni en nieuws over de opleiding. Kijk op www.clio-international.nl.

LL.M. Lustrum

'Can't think of a better reason to go back to Groningen'. Zo reageren veel (internationale) alumni van de Engelstalige Master of Laws (LL.M. Programmes) op het tienjarig lustrum van de opleiding. Een groot aantal van hen zal dan ook op **12, 13 en 14 juli** hun studie-stad weer bezoeken.

Gezocht: Bestuurslid

Romanesque (Romaanse Talen en Culturen) zoekt een enthousiast bestuurslid. Gezien de huidige samenstelling van het bestuur, wordt met name alumni Italiaans en Spaans gevraagd te reageren. Meer informatie: Erica van Lente. Tel. (050) 5734042/[ericavanlente@hotmail.com](mailto:ericavanlente@ericavanlente@hotmail.com) of www.romanesque.nl.

Themamiddag Cultureel Antropologen

Op **vrijdag 7 oktober** heeft de Stichting voor Groninger Cultureel Antropologen (SGCA) een themamiddag over antropologie en kleinschalige ontwikkelingsprojecten. De middag vindt plaats in het Universiteitsmuseum. Leden krijgen binnenkort het programma. Antropologie gestudeerd in Groningen, maar nog geen lid? Aanmelden kan bij Diny Hettinga (secretariaat_sgca@yahoo.com), de opvolgster van Guusje Wildschut als secretaris van het bestuur.

1 jaar Aluralica

Finoegrise Talen en Culturen (o.a. Fins en Hongaars) bestaat al 32 jaar in Groningen. De opleiding is klein maar actief, met een uitgebreid internationaal netwerk van studenten die elkaar regelmatig ontmoeten. Sinds een jaar is er ook de alumnivereniging Aluralica, die het alumninetwerk tot bloei brengt met activiteiten en een nieuwsbrief. Meer informatie: www.rug.nl/let/onderwijs/talenenculturen/finoegrischetalenculturen of Marja-Leena Hellings, M.L.Hellings@let.rug.nl.

FOTO: JERREN VAN KOOTEN

Symposium Columni

Columni, de alumni-vereniging van CIW en Communicatiekunde, is druk bezig met de voorbereidingen van de najaarsactiviteiten. Centraal staat de 'interculturele communicatie', met onder andere een (mini)symposium over dit thema. Meer weten? www.columni.nl. Een impressie van de onlangs gehouden workshop over verhaaltechnieken, marketing en communicatie is te lezen op www.rug.nl/alumni/verenigingen.

Presentatie hoogleraren Onderwijskunde

Bij Onderwijskunde traden dit jaar drie nieuwe hoogleraren aan: Alexander Minnaert, Greetje van der Werf en Roel Bosker. Tijdens de alumnidag op 20 mei van alumnivereniging AVOG presenteerden zij zich met een lezing aan zo'n 60 oud-studenten. Op www.rug.nl/alumni/verenigingen is een kort verslag te lezen.

Pensioen hoogleraren

Hoogleraren Jules Peschar en Jacques van Nieuwstadt (Sociologie) gaan met pensioen. Op www.groninger-sociologen.nl leest u meer over hun afscheid.

Antonius Deusing

Zaterdag **5 november** houdt de Medische Alumni-vereniging Antonius Deusing haar jaarlijkse alumnidag in het UMCG te Groningen. Meer informatie: Ingrid Trouw, (050) 3637919/alumni@med.umcg.nl

NOHA Alumni Association

Zeven Europese universiteiten, waaronder de RUG, werken samen in het Netwerk on Humanitarian Assistance (NOHA). Het is een multidisciplinaire masteropleiding voor (aankomend) internationale hulpverleners. Via de NOHA Alumni Association kunnen (de meer dan 1000) oud-studenten contact houden met elkaar en hun opleiding. Sinds enkele maanden is er een ledenwebsite www.noha-students.org, met nieuws, vacatures en discussieforums. Ook zijn er verschillende activiteiten in voorbereiding.

Bredere opzet Groninger Andragogen Netwerk

De wetenschap van veranderingkunde verandert. Met de invoering van de Bachelor-Master structuur is andragologie ondergebracht bij drie nieuwe studierichtingen. Nu er geen nieuwe 'officiële' alumni meer bijkomen, gaat het Groninger Andragogen Netwerk (GAN) de vereniging breder opzetten. Naast andragogen worden ook andere geïnteresseerden van harte uitgenodigd om zich aan te sluiten. Meer informatie: www.ppsw.rug.nl/~andra of gangandra@hotmail.com.

VERAF Najaarsdiner en Congres

Op **donderdag 6 oktober** vindt het VERAf Najaarsdiner plaats, traditiegetrouw in Groningen. Een dag later, **7 oktober**, is het zesde Economen Congres Groningen, met lezingen en masterclasses. Thema is: 'Head to Head – How to survive in the changing global economy'. Binnenkort krijgen alle VERAf-leden ook de almanak 2005/2006 in de bus. Wilt u de almanak ook ontvangen, meldt u dan aan via www.VERAF.nl. Daar is ook het laatste nieuws te vinden over het diner en het congres.

Nieuwe koers Axon

Axon (Kunstmatige Intelligentie, voorheen Technische Cognitiewetenschap) heeft een nieuw bestuur en een nieuwe koers. De zelfstandige vereniging vormt vooral een netwerk tussen alumni, studie, bedrijven en studenten. Leden hebben toegang tot de website met informatie over leden en bedrijven. En ze kunnen gebruik maken van de mailinglist. Bezoek www.axonline.nl voor meer informatie.

Meander ook voor alumni

Studievereniging Meander (Kunst- en Architectuurgeschiedenis) heeft sinds een jaar een alumni-commissie en inmiddels 78 alumnileden. Op de agenda staan een jaarlijks symposium, borrels en excursies. Zie <http://hagen.let.rug.nl/~meander> voor meer nieuws en www.rug.nl/alumni/verenigingen voor een verslag van het afgelopen symposium over (ver)bouw van musea.

In hun studentenhuis in Groningen waren RUG-alumni Daan Faber (Rechten, 1992-1999) en Maarten Hoekstra (verkorte doctoraal Bedrijfseconomie, 1996-1999) fanatieke koks met het culinaire motto: écht lekker, puur en voedzaam voor weinig. Vorig jaar verscheen hun eerste kookboek 'De nieuwe studentenkeuken', afgelopen april gevolgd door 'De nieuwe kampeerkeuken'. Simpel, maar verrassend uitgebreid.

De nieuwe kampeerkeuken

Het begon aan de Vismarkt

Hun fascinatie voor koken ontstond op de Vismarkt in Groningen. Vanuit de voordeur van hun studentenhuis 'Tussen Beide Markten' stapten Daan Faber en Maarten Hoekstra midden in een wereld vol verse, vreemde en fascinerende ingrediënten. Vrijwel dagelijks schoven de vijf andere huisgenoten aan bij de grote keukentafel voor een verrassende en voedzame maaltijd. 'Meestal aten er ook nog vrienden mee, Daan en ik kookten vaak wel voor vijftien mensen', vertelt Hoekstra. 'Het eten bracht iedereen bij elkaar rondom de eettafel. Het was echt ontzettend gezellig. Meisjes stonden vaak verbaasd. Dat er zo goed gekookt werd in een mannenhuis.'

Studentenkeuken

Tot afgelopen jaar werden Faber en Hoekstra nog regelmatig gebeld door oud-huisgenoten en vrienden. Dan legden ze stap voor stap het recept voor Turkse salade met suyk of de anti-kater-pasta Carbonara uit. 'Nu vertel ik ze dat ze ons kookboek maar moeten kopen', lacht Hoekstra. 'Ons idee voor het kookboek "De nieuwe studentenkeuken" ontstond tijdens een avond herinneringen ophalen aan de kookexperimenten in onze studententijd. We vonden dat er in de boekhandel alleen maar flut-studentenkookboeken lagen. Heel oubollig.' Faber en Hoekstra lanceerden hun idee voor een kookboek met eenvoudige gerechten van gezonde en verse ingrediënten bij de Culinaire Boekerij – uitgever van onder andere de kookboeken van Jamie Oliver – en sloegen aan het koken. Hoekstra: 'Alle recepten zaten in ons hoofd. Voor het maken van het boek hebben we alle gerechten opnieuw gekookt voor onze oud-huisgenoten en andere vrienden. Ik woonde destijds in een soort veredeld studentenhuis in Amsterdam, dat was de perfecte achtergrond om foto's te maken die de sfeer goed weergeven.' Ook kropen de twee

FOTO JESSE FABER

studentenkoks opnieuw achter het fornuis in hun voormalig studentenhuis TBM. 'Dan belden we ons boodschappenlijstje door naar de jongens die er nu wonen en kwamen we 's avonds koken. Geweldig was dat. We koken nog steeds regelmatig in Groningen.'

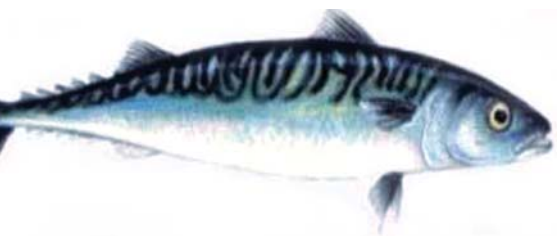
Carrière

Hoekstra heeft zich inmiddels helemaal op het koken toegelegd. Bij Trez, een klein mediterraans restaurant in de Amsterdamse Pijp met een terras tussen uitbundige bloeiende bloemen en planten, zwaait hij als chef-kok de scepter over de keuken. 'Ik heb na mijn studie bedrijfseconomie een tijd gewerkt op het hoofdkantoor van de ING en daarna in de IT. Dat vond ik niet echt spannend. Nu doe ik niet iets met mijn studie, maar wel iets wat ik ontzettend leuk vind.' Ook medekok Faber maakte een carrièremove van jurist naar copywriter voor een reclamebureau. Faber schrijft de teksten voor hun kookboeken, Hoekstra bedenkt de recepten. Elke maand verschijnen

ze in het studentenmagazine SUM en wekelijks bedenken ze onder hun bijnamen 'Faab en Olde' drie recepten voor het vrouwenblad Viva. 'De nieuwe studentenkeuken' is inmiddels voor Nederlandse begrippen een bestseller, al geniet het duo nog geen sterrenstatus zoals collega-kok Jamie Oliver. Hoekstra lacht: 'Kroegbaas Carel van de overkant is net langs geweest voor een handtekening in ons nieuwe kookboek, maar dat is uitzonderlijk hoor'.

Eén gaspitje

In dezelfde stijl als de studentenkeuken – een korte boodschappenlijst en duidelijke beknopte uitleg naast originele foto's – maakten ze een kookboek voor kampeers. 'Het meest recente kampeerkookboek dat wij kenden stamde uit 1978. Terwijl je juist tijdens de vakantie tijd hebt om lekker te koken.' Ter inspiratie trokken Faber en Hoekstra vier weken door Nederlands kampeerbepemming nummer één: Frankrijk.

Recept

Gevulde makreel in een visrooster

HALEN

4 hele makrelen
2 venkelknollen
1 citroen
100 gram zwarte olijven
1/2 bosje tijm
4 tenen knoflook
peper en zout

MAKEN

Laat de makrelen schoonmaken door de

visboer zodat de buikholte gevuld kan worden. Snijd de venkel, knoflook en citroen in dunne plakjes en halveer de olijven. Vul de makrelen met deze ingrediënten. Doe de takjes tijm erbij en strooi er flink peper en zout over. Doe de vis in een visrooster en rooster tien minuten op de barbecue.

'Dan gingen we midden op het campingveld staan koken en lieten medekampeerders proeven. Ook kregen we een aantal recepten van ervaren kampeerders, zoals voor een Thaise soep van een wildkamperende Parijse beurs-handelaar.' Het resultaat is een kookboek met recepten gebaseerd op verse lokale producten, waarvoor in de meeste gevallen niet meer dan één gaspitje nodig is. Maar ook zijn er recepten voor serieuze kampeerkokken die een luxe driegangendiner willen maken. 'Juist in het buitenland moet je genieten van de streekproducten. Neem de tijd, ga naar de plaatselijke markt, koop verse ingrediënten en durf te experimenteren!'

De nieuwe kampeerkeuken en De nieuwe studentenkeuken / Daan Faber en Maarten Hoekstra / Culinaire Boekerij / ISBN 90 215 4249 8 respectievelijk 90 215 4324 9 / beide € 17,50

► TEKST YKJE VRIESINGA

Lustrumdag voor oud-Vindicaters

Vindicat bestaat 190 jaar. Tijdens het lustrum deze zomer is er een speciaal programma voor oud-leden: de Verbroederingsdag op 16 juli. Overdag organiseren jaarclubs en Vindicathuizen verschillende activiteiten. 's Avonds is er een gezamenlijk diner. HAB vh Mecca, opgericht in 1962, is een van de ongeveer honderdvijftig Vindicathuizen. 'Je huis is je familie, je jaarclub je vrienden,' zo omschrijven de huidige bewoners het corphuis. Bij die familie horen ook de oud-huisgenoten. Ze komen nog regelmatig op bezoek, al zijn ze soms ruim veertig jaar

Kinderuniversiteit

Voor het eerst in de collegebanken. Ruim duizend basisschoolleerlingen kwamen op dinsdag 31 mei 2005 naar de RUG. Ze kregen een college van een 'echte' professor, Erik van der Giessen, over de natuurkunde van de CD en

geleden verhuisd. 'We hebben elk jaar borrels, een huizendag en een kerstdiner, dat trouwens plaatsvindt in april. Het lustrum wordt zeker leuk. Dan komen de verhalen en anekdotes weer tot leven. Achter alles dat hier staat of aan de muur hangt zit wel een geschiedenis die verband houdt met de tradities en het karakter van dit huis.' Ook de RUG is vertegenwoordigd op de Verbroederingsdag, met een bijzonder programma. **Voor meer informatie** Kijk op www.rug.nl/alumni.

FOTO: ELMER SPARGAREN

Leren stopt niet na je studententijd. Life Long Learning is essentieel voor continue ontwikkeling. AOG Contractonderwijs speelt hierop in door samen met de RUG diverse opleidingen aan te bieden. Prof. dr. Peter Leeflang is hoogleraar Marktkunde en Marktonderzoek en doceert zowel aan de RUG als aan de Academie voor Management. In zijn vakgebied is Leeflang toonaangevend, zowel in Nederland als internationaal.

Leeflang vertelt over het nieuwe executive programma Marketing Leadership Course die de beide instellingen samen hebben ontwikkeld. Het programma verbindt innovatieve marketinginzichten met persoonlijk leiderschap en richt zich op marketeers die een strategische rol in de organisatie vervullen. In het najaar gaat het van start.

Onder druk

“Heeft marketing nog toekomst?” is een vraag die steeds vaker opdoemt’, vertelt Leeflang. ‘Zowel in het bedrijfsleven als in de wetenschap lijkt het vak onder druk te komen staan. Zo zitten er steeds minder marketeers aan de directietafel en worden ze steeds minder gewaardeerd. Marketeers zien hun budgetten afnemen omdat er tegenwoordig meer aandacht is voor het kortetermijsucces; er moet nú gescoord worden. Met de Marketing Leadership Course haken wij in op dit thema. Het programma moet ons vakgebied weer in het hart van de organisatie plaatsen. Immers, marketing is nog altijd een belangrijke “business driver” voor veel organisaties. Juist in deze tijden zou marketing daarom beter ingezet moeten worden. Daarnaast wilden we een programma ontwikkelen dat in vergelijking met de al bestaande leergangen van de Academie voor Management, dichter bij de strategische rol van marketing in organisaties ligt en minder is toegespitst op één marktinstrument.’

'De marketeer moet opnieuw zichzelf een plek veroveren'

Hoogtijdagen

Hoe komt het dat de hoogtijdagen van marketing voorbij lijken te zijn? 'Er is een aantal oorzaken te noemen,' doceert Leeftang. 'De recessie is een belangrijke, maar niet de enige. We moeten ook naar de marketeers zelf kijken. Weten zij wel genoeg over organisatiestructuren en over de relatie tussen marketing en de andere onderdelen in de organisatie? Ook meten marketeers te weinig op ondernemingsniveau het resultaat van hun marketingacties en zouden velen zich verder kunnen ontwikkelen in bepaalde vaardigheden die nodig zijn in hun organisatie. Onze nieuwe leergang is gestoeld op zeven thema's: persoonlijkheid, relaties, waarde, vitaliteit, innovatie, optimalisatie en verleiding. Deze thema's vormen de essentie van het vakgebied marketing, maar ook van een gezonde organisatie en een succesvolle manager. Door hier zowel op organisatie-niveau als op persoonlijk niveau naar te kijken en deze twee niveaus aan elkaar te koppelen vinden de marketeers een betere aansluiting op de organisatie. We staan stil bij vragen als hoe kun je je eigen mogelijkheden optimaliseren en hoe doe je dat in de organisatie? Wat betekent verleiding voor klanten en hoe kun je als marketeer in samenwerking met anderen die verleiding tot stand brengen?'

Non-marketeers

'Maar we moeten niet alleen de marketeers heropvoeden,' benadrukt Peter Leeftang, 'ook de anderen in de organisatie moeten leren beter aan te sluiten op marketing. De leergang richt zich dan ook op "non-marketeers". Die denken nu soms wel heel makkelijk over ons vakgebied. "Als je de klant maar centraal stelt en de vier of vijf P's (product, price, promotion, place en people) toepast, dan ben je er wel", maar zo werkt het natuurlijk niet. En dat is toch ontzettend jammer; want de kennis over marketing is er wel degelijk. Zeker bij ons op de faculteit der Economische Wetenschappen. Daar zouden we eigenlijk veel meer mee moeten doen. Op het gebied van marketingscience staat

Nederland nota bene op nummer twee in de wereld, na de Verenigde Staten! En in Nederland stond de RUG twintig jaar lang nummer één. Dat wil toch wel wat zeggen.'

Leading

'Ook aan de RUG zijn we bezig met Marketing Leadership. Zowel in de wereld, als in de organisatie zelf proberen wij een belangrijke plek voor marketing te veroveren, onder andere door de aanstelling van de twee jonge hoogleraren Peter Verhoef en Tammo Bijmolt binnen de vakgroep Marketing. Marketing maakt een belangrijk deel uit van het onderzoek en het onderwijs binnen de economische faculteit. We willen zowel met onderzoek als met onderwijs leading zijn. Het doceren bij de Academie voor Management helpt daar ook bij. Want dat is de plek waar we onze praktijkinformatie vandaan halen die we weer kunnen toepassen in onze colleges aan reguliere studenten. Ik twijfel absoluut niet aan de toekomst van de marketing. De marketeer heeft genoeg kansen, en die liggen bij hem zelf. Hij moet ervoor zorgen dat de organisatie niet meer om marketing heen kan. De marketeer moet een plek veroveren in het hart van de organisatie en deze vervolgens vasthouden.'

➤ TEKST SOPHIE DE GRAAF

MARKETING LEADERSHIP COURSE

De Marketing Leadership Course is een executive programma over de rol van marketing in de organisatie. In de nieuwe executive course van de Academie voor Management worden fundamentele en innovatieve marketinginzichten verbonden met persoonlijk leiderschap. In zeven modules gespreid over negen maanden staan de 7 thema's centraal die de essentie vormen van het vakgebied marketing, een gezonde organisatie en een succesvolle manager. Het programma is bedoeld voor managers en directeuren die in hun organisatie eindverantwoordelijk zijn voor de marketing-activiteiten. Het programma start op donderdag 6 oktober 2005.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS

In samenwerking met de RUG bieden vier instituten postacademisch onderwijs aan:

- Academische Opleidingen Groningen
- Academie voor Management
- Comenius
- IBO het Instituut voor Bedrijfskunde

AGENDA

ACADEMIE VOOR MANAGEMENT

di 27 september 2005
➤ HR-Strategie

do 29 september 2005
➤ Merkmanagement

di 4 oktober 2005
➤ Verandermanagement

do 6 oktober 2005
➤ Infra Development
➤ Marketing Leadership Course

do 13 oktober 2005
➤ Res Publica Leergang

di 1 november 2005
➤ Strategische Marketing van Diensten

di 8 november 2005
➤ Publiek Management
➤ Mastertraject

do 10 november 2005
➤ Strategische Kennisproductie

di 15 november 2005
➤ Strategisch Communicatiemanagement

ma 21 november 2005
➤ Business Strategy Course

do 24 november 2005
➤ Business Leadership Course
➤ Strategic Business Development

Bel voor meer informatie (050) 316 21 15 of kijk op www.academie-voormanagement.nl

ORATIES EN AFSCHEIDSCOLLEGES

ALGEMEEN

5 september 2005

► Opening academisch jaar (16.00 uur)

WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

6 september 2005

► afscheidscollege prof. dr. R.J. de Meijer
Nucleaire geofysica

4 oktober 2005

► oratie prof. dr. G.H. Visser
Gedragenergetica
► oratie prof. dr. J. Komdeur
Avian evolutionary ecology

PPSW

13 september 2005

► oratie prof. dr. H.A. Hoekstra
Personeelpsychologie, differentieel psychologische aspecten van human resource management

18 oktober 2005

► oratie prof.dr. D. Draaisma (14.15 uur)
Geschiedenis van de psychologie

LETTEREN

20 september 2005

► afscheidscollege prof. dr. J.H. Lintvelt
Canadese studies

RECHTSGELEERDHEID

27 september 2005

► oratie prof. mr. dr. H. Prakken
Recht & ICT

25 oktober 2005

► oratie prof. mr. J.B. Wezeman
Handelsrecht en ondernemingsrecht

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

13 september 2005

► oratie mw. prof. dr. G. Molema (14.15 uur)
Levenswetenschappen, i.h.b. de studie van het endotheel in normale pathologische omstandigheden

11 oktober 2005

► oratie prof. dr. A. Sandham
Orthodontie

18 oktober 2005

► oratie prof. dr. A.F. Bos
Kindergeneeskunde, i.h.b. de neonatologie

Wijzigingen voorbehouden. Tenzij anders vermeld beginnen afscheidscolleges om 16.00 uur en oraties om 16.15 uur.

Inlichtingen: mw. I. Sibers, tel. (050) 363 52 90.

HOGLERAARPORTRETEN

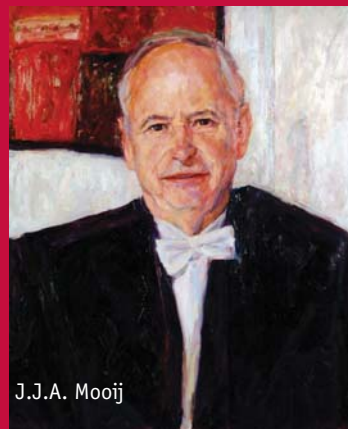
RECENTE AANWINSTEN

Sinds de stichting kent de Groningse universiteit de traditie dat emeriti-hoogleraren hun portret aanbieden aan de alma mater.

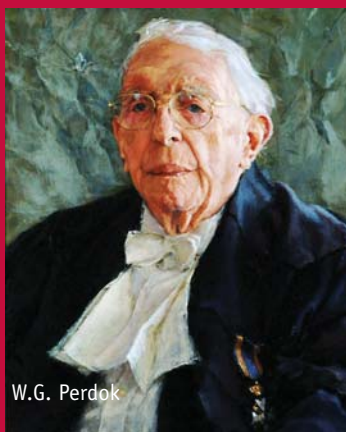
C.F. Lerk

Farmaceutische technologie (1967–1996)
door B. Hekert

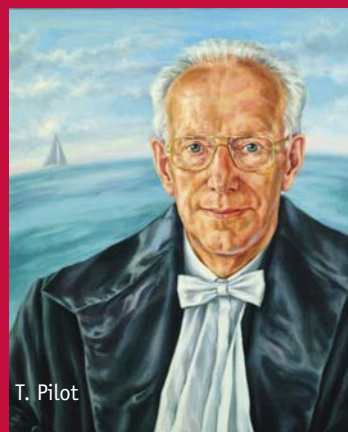
J.J.A. Mooij

Algemene literatuurwetenschap (1970–1991)
door I. Pijn

W.G. Perdok

Toegepaste kristalkunde en mineralogie (1962–1979)
door D. Kuiper

T. Pilot

Paradontologie (1971–1992)
door G. Bögels

Informatie over schenking van portretten: prof.dr. G. Boering, tel. (050) 541 6483 of gtboering@hetnet.nl. Meer afbeeldingen zijn te zien op www.rug.nl/portrettengalerij en www.rug.nl/museum.

COLOFON

Twintigste jaargang
Tweede nummer/juni 2005
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaal magazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 52 36
redactieB5@bureau.rug.nl

Redactie

Hans Biemans
Lidy Bosker
Fenneke Colstee
Sophie de Graaf
Gert Gritter
Bert Wolfkamp

Eindredactie

Fenneke Colstee

Internet

<http://www.rug.nl/alumni>

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Pre-press

Facilitair Bedrijf RUG

Druk

Tijl Offset, Zwolle
Oplage 54.000

Adresbestand

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Rijksuniversiteit Groningen

Alumnirelaties RUG
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

Wat heeft Eric Bleumink met het Eric Bleumink Fonds?

foto: Ewoud Broeksma

Vijf jaar geleden nam Eric Bleumink afscheid als voorzitter van het College van Bestuur van de RUG. Bij die gelegenheid is het naar hem genoemde Fonds opgericht.

'Ik vind het eervol dat het initiatief naar mij is genoemd. Natuurlijk is het Fonds niet van mij. Het is van de donateurs en van de studenten en onderzoekers die een beurs ontvangen. Ik ben ook geen bestuurslid, maar ik volg wel de ontwikkelingen. Zo was ik een paar weken geleden bij de promotie van Magetsari. Met een beurs van het Fonds heeft hij onderzoek gedaan naar het hergebruik van orthopedische implantaten. Voor mensen in ontwikkelingslanden kan dit het verschil betekenen tussen invaliditeit of een "normaal" leven. Goed dat het Fonds dit mogelijk maakt.'

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

UBBO EMMIUS FONDS
RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN
POSTBUS 72, 9700 AB GRONINGEN
TEL. (050) 363 75 95
UBBO.EMMIUS.FONDS@BUREAU.RUG.NL

ABN AMRO GRONINGEN
REKENINGNR. 56.30.98.961
T.N.V. STICHTING UBBO EMMIUS FONDS
INZAKE ERIC BLEUMINK FONDS

Eric Bleumink Fonds

RUG-Winkel Etalage

Cd-opbergmap

Ideaal voor onderweg. Ruimte voor twaalf cd's
Prijs: € 9,95

Verrekijker

Met vergrotingsfactor 5 x 30, d.w.z. een object op 1000 meter afstand zien alsof het op 200 meter is.
Prijs: € 9,95

Ventilator

Afkoelen met de RUG ventilator
Prijs: € 9,95

Badhandoek

Donkerblauw, met RUG-logo in wit, 70 x 140 cm
Prijs: € 14,95

Kom kijken

- RUG-Winkel, Oude Kijk in 't Jatstraat 39, Groningen
- www.rug.nl/winkel

Bestellen

RUG-Winkel:
tel (050) 363 27 00
fax (050) 363 72 00
e-mail rugwinkel@bureau.rug.nl

RUG-vakantiepakket!

Afgestudeerd?

Meeüs adviseert u graag bij de volgende stap in uw leven.

- ▼ Verzekeringen
- ▼ Pensioenen
- ▼ Woningmakelaardij
- ▼ Hypotheken
- ▼ Vermogensbeheer

VOORDELEN ALUMNIPASHOUDERS:

- Kortingen op verzekeringen
- Kosteloze pensioenscan
- Korting op de courtage bij de aankoop en/of verkoop van een huis
- Korting op de taxatiekosten van een huis
- Korting op het afsluiten van een hypotheek

Meeüs is de landelijke dienstverlener op het gebied van verzekeringen, hypotheek en makelaardij o.g. Meeüs biedt u uitgebreide service en een compleet pakket diensten. Met een uitgebreid kantorennetwerk van 125 vestigingen vindt u altijd een Meeüs-kantoor bij u in de buurt. Meeüs Groningen, Oude Boteringestraat 75, tel. (050) 365 55 55. Kijk voor meer informatie op www.meeus.com.
HYPOTHEKEN, VERZEKERINGEN, MAKELAARDIJ O.G.

MEEÛS
Goed geregeld dus.

FRANK LÖWIK (48)

- **Studie** doctoraal geschiedenis in 1988 (na lerarenopleiding Geschiedenis en Duits in Leeuwarden); gepromoveerd in 2003
- **Werk** docent op Scholengemeenschap Piter Jelles te Leeuwarden
- **Huis** vrijstaand jaren-dertig-huis nabij centrum Leeuwarden
- **Huishouden** getrouwd met Ingrid (46); kinderen Irene (18), Ivo (15) en Friso (10)
- **Bruto jaarsalaris** 55.000 euro

Collega's die elk jaar een half jaar overspannen zijn, stagiairs die bijna gillend weglopen, ik ken de rampenverhalen. Niet uit eigen ervaring. Leerlingen zijn over mijn vak eigenlijk altijd enthousiast. Dat geldt voor alles wat ik geef: geschiedenis, Duits en maatschappijleer. Ik heb geen moeite met orde houden. Ik kan goed met leerlingen opschieten. Ik probeer naturel te zijn, gooi er wat humor tussendoor, ik denk dat het dat is. Ik zet nóóit iemand buiten de klas. Is absoluut niet nodig. Als je een band opbouwt met die klas flikken ze je geen kunstjes. Dat is dan niet sportief. Dat doe je dan niet. Mijn eerste baan was op Ameland. Met drie studenten gingen we er solliciteren. Die andere twee probeerden in het gevlij te komen. Ik was nogal relaxt. Ik dacht: Allang best, als ik het niet word. Dat gedoe met die boot, daar zag ik erg tegenop. Ik heb er drie jaar gewerkt, toen begon ik hier in Leeuwarden.

Ik ben van net voor de zogeheten HOS-nota. Voor mij golden gelukkig nog de oude salarisschalen. Ik was de laatste die een zogenaamde twaalf-functie kreeg. Daarna kregen mensen voor precies hetzelfde werk veel minder uitbetaald. Dat scheelde echt heel veel. Als je nu het onderwijs instapt, moet je wel een beetje gek zijn. Twee jaar geleden ben ik gepromoveerd op de Twentse beweging. Ik heb een paar boeken over de Twentse cultuur geschreven. En ik heb Asterix in het Twents vertaald. Het Twents is mijn moedertaal. Ik spreek het elke dag – ook hier in Friesland – en denk erin, het is mijn identiteit. Ik ben actief in de katholieke kerk. Met al die dingen ernaast was de school in Leeuwarden steeds een prettige basis. Nu denk ik wel eens over iets anders. Iets in de culturele sector. Ik heb de behoefte mensen deelgenoot te maken van mijn kennis, maar dat kan ook buiten het onderwijs.'

JOHAN POSTMA (41)

- **Studie** geschiedenis 1982-1988 (tussendoor ook twee jaar rechten)
- **Werk** brandweercommandant Leeuwarden
- **Huis** woont op camping in afwachting oplevering huis aan water in Akkrum
- **Huishouden** getrouwd met Christa (36); zoons Jelmer (5), Ole (2) en baby Sieme
- **Bruto jaarsalaris** 80.000 euro

Ik wilde diplomaat worden. Vredesconferenties voorzitten, nobele dingen doen om deze wereld wat beter te maken. Kwam door de boeken van Henry Kissinger en co die ik tijdens mijn studie las. De brandweer was geen jongensdroom, eerder uit nood geboren. Toen ik afstudeerde lagen de banen niet voor het oprapen. Dus reageerde ik op een advertentie van de rijksbrandweeracademie in Schaarsbergen. Ze zochten managers onder het motto 'gewoon manager worden kan altijd nog'. Ik kreeg een opleiding van negentien maanden die begon met slangen rollen en spuiten. Vervolgens werkte ik acht jaar in Schiedam, in verschillende functies. Daarna leidde ik een fusie in Leidschendam-Voorburg. Tropenjaren. Ik ben er vervolgens een jaar uit geweest om de directeur Publiekszaken in Leidschendam-Voorburg, die met ouderschapsverlof ging, te vervangen. Het klopt, een burgermansbaan heeft lang zo'n sexy imago niet als de brandweer. Het is me niet om het imago te doen, helemaal niet, maar het is wel opvallend. Toen ik in 2003 stopte als commandant in Leidschendam-Voorburg had ik vier interviews. Bij mijn afscheid als directeur Publiekszaken bleef het bij een paar regels in het gemeentelijke blaadje. Toen ik afgelopen januari in Leeuwarden commandant werd, stond het weer overal en nergens in. Mensen vinden het exotisch. Kinderen vooral. Je bent de held van iedereen onder een jaar of acht. Het klinkt misschien flauw, maar historicus heb ik me nooit gevoeld. Archiefonderzoek, daar heb ik niks mee. Maar ik lees nog steeds graag geschiedenisboeken: duizenden jaren in tweehonderd pagina's samengevat, genieten! Zelf heb ik ook een boek geschreven. Over de brandweer in Schiedam. Over Leeuwarden wil ik ook een boek schrijven. Iemand anders heeft daar het archiefonderzoek al voor gedaan.'

Zo sexy het imago van brandweercommandant, zo beroerd dat van leraar. Toch zou de leraar in deze aflevering niet met de brandweerman willen ruilen.

➤ TEKST
ELLIS ELLENBROEK
➤ FOTO'S
JEROEN VAN KOOTEN